

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΡΥΤΙΚΟ ΝΟΜΟ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ (2012 – 2018)**

της

ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΟΤΖΑΟΓΛΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΝΕΓΚΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Θεσσαλονίκη 2018

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, «Λογιστική και Χρηματοοικονομική».

Νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω πρωτίστως όλους τους διδάσκοντες του μεταπτυχιακού προγράμματος για τις γνώσεις που μου μετέφεραν.

Ειδικότερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Νεγκάκη Χρήστο, για την πολύτιμη βοήθεια και υποστήριξη σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας.

Τέλος, θέλω να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην οικογένεια μου, η οποία σε όλη την πορεία των σπουδών μου με στήριξε ηθικά και οικονομικά.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία εισήχθη στο ελληνικό εταιρικό δίκαιο με το νόμο 4072/2012, με βασικό στόχο τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας. Στην παρούσα εργασία επιχειρήθηκε η προσέγγιση του θεσμικού πλαισίου της, όπως αυτό τροποποιήθηκε στην πορεία του χρόνου μέχρι σήμερα και η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων της σε σύγκριση με τις άλλες μορφές επιχειρήσεων. Αρχικά, εξετάστηκαν οι διατάξεις των νόμων, που ρυθμίζουν τον κύκλο ζωής της εταιρίας από την ίδρυση μέχρι το κλείσιμο της και στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της με δεδομένη την αλλαγή του νομοθετικού του πλαισίου των άλλων εταιρικών μορφών. Συμπερασματικά, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία είναι ιδιαίτερα ελκυστική μορφή επειδή παρουσιάζει ευελιξία και προσαρμοστικότητα καθώς έχει την ικανότητα να διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις των εταίρων της. Η νέα αυτή εταιρική μορφή κρίνεται καθημερινά από τον επιχειρηματικό κόσμο και ο χρόνος θα δείξει την επιτυχία της.

Λέξεις – κλειδιά: Ιδιωτική Κεφαλαιουχική εταιρία, θεσμικό πλαίσιο, πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα.

ABSTRACT

The Private Company incorporated into Greek Company Law by Law 4072/2012, with main objective the facilitating of entrepreneurship. In this paper, we attempted to approximate its institutional framework, as it has been changed over time, and emerge its advantages and disadvantages compared to other forms of business. Initially, the provisions of the laws regulating the company's life cycle from its establishment to its closure were examined, and then its advantages and disadvantages were presented, since the legislative framework of other corporate forms changed. In conclusion, the Private Company is particularly attractive because it is flexible and adaptable as it has the ability to be tailored to the needs and aspirations of its partners. This new company form is judged daily in business world and time will show its success.

Key words: Private Company, institutional framework, advantages, disadvantages.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε – Ανώνυμη Εταιρία

Α.Κ – Αστικός Κώδικας

Αιτ. Εκθ. – Αιτιολογική Έκθεση

Γ.Ε.ΜΗ – Γενικό Εμπορικό Μητρώο

Δ.Π.Χ.Α.- Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης

ΔΣ – Διοικητικό Συμβούλιο

ΕΕ – Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Ε – Ετερόρρυθμη Εταιρία

Ε.Λ.Π.- Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Ε.Π.Ε – Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

ΚΝ – Κωδικοποιημένος Νόμος

Μ.Μ.Ε – Μικρομεσαία επιχείρηση

Ο.Ε – Ομόρρυθμη Εταιρία

ΠτωχΚ – Πτωχευτικός Κώδικας

Ι.Κ.Ε. – Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία

ΥΜΣ – Υπηρεσία μίας Στάσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ABSTRACT	3
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^Ο ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1.Εισαγωγικές παρατηρήσεις	7
1.2.Σκοπός της εργασίας	8
1.3.Δομή της εργασίας	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε.	
2.1. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία – Σκοπός	10
2.2. Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε	10
2.3. Επωνυμία	11
2.4. Έδρα	11
2.5. Διάρκεια	12
2.6. Κεφάλαιο	12
2.7. Εταιρικά μερίδια – Εισφορές	12
2.8. Γλώσσα σύνταξης των εγγράφων	13
2.9. Εταιρική διαφάνεια	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^Ο ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε	
3.1. Τα πρόσωπα	15
3.2. Καταστατικό	15
3.3. Διαδικασία σύστασης και δημοσιότητα	16
3.4. Ευθύνη των ιδρυτών	18
3.5. Κήρυξη ακυρότητας της εταιρίας	18
3.6. Ο διαχειριστής	19
3.6.1. Διορισμός και ανάκληση διαχειριστή	20
3.6.2. Εξουσίες και ευθύνη του διαχειριστή	20
3.7. Το σώμα των εταίρων	22
3.7.1. Αρμοδιότητες των εταίρων	22
3.7.2. Η σύγκλιση της συνέλευσης	23

3.7.3. Οι ελαττωματικές αποφάσεις της συνέλευσης	24
3.7.4. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων	24
3.8. Είσοδος νέου εταίρου	25
3.9. Έξοδος εταίρου	26
3.10. Αποκλεισμός εταίρου	27
3.11. Εταιρικά μερίδια	27
3.12. Εισφορές εταίρων	29
3.12.1. Κεφαλαιακές εισφορές	29
3.12.2. Εξωκεφαλαιακές εισφορές	31
3.12.3. Εγγυητικές εισφορές	31
3.13. Επιστροφή των εισφορών	33
3.14. Αύξηση του κεφαλαίου	33
3.15. Μείωση του κεφαλαίου	34
3.16. Λύση	35
3.17. Εκκαθάριση	36
3.18. Μετατροπή της Ι.Κ.Ε. σε άλλη εταιρική μορφή	37
3.19. Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε Ι.Κ.Ε.	38
3.20. Συγχώνευση	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^Ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	
4.1. Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις	37
4.2. Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων	38
4.3. Διανομή κερδών – Αποθεματικά	38
4.4. Φορολογία της Ι.Κ.Ε.	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^Ο ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	
5.1. Πλεονεκτήματα της Ι.Κ.Ε.	46
5.2. Μειονεκτήματα της Ι.Κ.Ε.	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^Ο ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^Ο ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Οι ευρωπαϊκές νομοθεσίες προχωρούν τα τελευταία χρόνια σε αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου με νέες εταιρικές μορφές για την εξυπηρέτηση της μικρομεσαίας επιχείρησης. Οι μορφές αυτές διακρίνονται για την ευελιξία, την απλότητα τους και ανταποκρίνονται περισσότερο στις πρακτικές ανάγκες των επιχειρηματιών (Αλεπάκος, 2012).

Στη χώρα μας η πλειονότητα των επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες. Ωστόσο, δεν υπήρχε μια εταιρική μορφή, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της μικρομεσαίας επιχείρησης. Οι προσωπικές εταιρίες εξυπηρετούσαν κυρίως τις ανάγκες της μικρής επιχείρησης, ενώ η Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε) προοριζόταν για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Η μορφή της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε), ως ενδιάμεσος κρίκος μεταξύ μικρής και μεγάλης επιχείρησης αφενός λειτουργούσε με θεσμικό πλαίσιο (Ν.3190/1955), που ίσχυε από την εισαγωγή του χωρίς ουσιαστική επικαιροποίηση και αφετέρου στην πράξη δεν ήταν ιδιαίτερα εύχρηστη. Οι δυσκίνητες ρυθμίσεις του νόμου, η ανάγκη πολλαπλής και δαπανηρής συμβολαιογραφικής παρέμβασης (εντονότερης από την Α.Ε.), οι πολυάριθμες δημοσιεύσεις στο ΦΕΚ, από τη σύσταση μέχρι τη λύση της, καθώς και η ανάγκη διπλής πλειοψηφίας (προσώπων και κεφαλαίου) στη συνέλευση των εταίρων για τη λήψη των εταιρικών αποφάσεων, συνδέθηκαν με σοβαρά προβλήματα στη σύσταση και λειτουργία της, με αποτέλεσμα η Ε.Π.Ε να μην ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες (Χατζηγάγιος, 2015).

Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη την κρίσιμη οικονομική πραγματικότητα της χώρας τα τελευταία χρόνια, ο εκσυγχρονισμός του εταιρικού δικαίου κατέστη μονόδρομος. Τέθηκε, έτσι, το δίλημμα του εκσυγχρονισμού της ισχύουσας νομοθεσίας για την Ε.Π.Ε. ή της δημιουργίας ενός νέου εταιρικού τύπου, πλέον ευέλικτου και ικανού να ανταποκριθεί στις ανάγκες των επιχειρήσεων. Τελικά, επιλέχθηκε η νέα εταιρική μορφή, καθώς η τροποποίηση του Ν.3190/1955 για τις Ε.Π.Ε θα επηρέαζε τις ήδη υπάρχουσες (Αιτ. Εκθ. Ν.4072/2012). Έτσι, με το Ν. 4072/2012 εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο, η «Ίδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Ι.Κ.Ε.)», η οποία βασίζεται στη σχεδιαζόμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση, 'Societas Privata Europaea',

προσαρμόστηκε όμως από το νομοθέτη στην ελληνική πραγματικότητα (Αλεπάκος, 2012).

Η Ι.Κ.Ε. είναι εμπορική, με νομική προσωπικότητα, δυνητικά μονοπρόσωπη, κεφαλαιουχική εταιρία. Οι εταίροι της μετέχουν καταβάλλοντας κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές έναντι αναλήψεως εταιρικών μεριδίων και μόνη αυτή ευθύνεται με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις, εκτός και αν έχουν συμφωνηθεί εγγυητικές εισφορές (Ψυχομάνης, 2017).

Τα επόμενα χρόνια, ο ιδρυτικός νόμος της Ι.Κ.Ε υπέστη τροποποιήσεις σε ορισμένες διατάξεις καθώς εκδόθηκαν οι υπουργικές αποφάσεις που αναμενόταν και νέοι νόμοι, που απλοποίησαν εν γένει τις διαδικασίες σύστασης των επιχειρήσεων και τροποποίησαν το Γ.Ε.ΜΗ και τα Ε.Λ.Π. Επιπλέον, πρόσφατα, η υποχρέωση ενσωμάτωσης των Ευρωπαϊκών οδηγιών από την Ελληνική νομοθεσία και η δυναμική της εξέλιξης στους τομείς των εταιριών, της οικονομίας της αγοράς και του διεθνούς ανταγωνισμού επέβαλαν την αναμόρφωση της ελληνικής Α.Ε και την τροποποίηση του ισχύοντος πλαισίου της Ε.Π.Ε.

1.2. Σκοπός της εργασίας

Καθώς το νομοθετικό πλαίσιο συνεχώς εξελίσσεται, τα δεδομένα που σχετίζονται με την σύσταση και λειτουργία των εταιριών αλλάζουν.

Σκοπός της παρούσης εργασίας είναι η παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου της Ι.Κ.Ε, όπως αυτό τροποποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από την εισαγωγή του μέχρι σήμερα.

Τα κυριότερα ερωτήματα που αναμένεται να απαντηθούν είναι :

α) Ποιες είναι οι σημαντικότερες αλλαγές στη σύσταση και λειτουργία της Ι,Κ,Ε.

β) Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εταιρικής μορφής σε σύγκριση με τους άλλους εταιρικούς τύπους, με δεδομένη την αλλαγή που επήλθε στο νομοθετικό τους πλαίσιο.

1.3. Δομή της εργασίας

Αναλυτικότερα, η εισαγωγή παρουσιάζει το πλαίσιο εισαγωγής της Ι.Κ.Ε στην ελληνική νομοθεσία, το σκοπό της εργασίας και τη δομή της.

Το δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζει τα βασικά χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε..

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στην ίδρυση της εταιρίας, περιγράφοντας το περιεχόμενο του καταστατικού, τη διαδικασία ίδρυσης, την υποχρέωση για εταιρική διαφάνεια και τους λόγους κήρυξης της εταιρίας άκυρης. Στη συνέχεια, αναφέρεται στα όργανα της εταιρίας, το διαχειριστή και το σώμα των εταίρων. Περιγράφονται οι διατάξεις που σχετίζονται με το διορισμό, την ανάκληση, την ευθύνη και την εξουσία του διαχειριστή και ο τρόπος λήψης αποφάσεων. Ακολουθούν οι διατάξεις που ρυθμίζουν τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταίρων και παρουσιάζονται οι μεταβολές στα πρόσωπα αυτά. Αναλύεται η έννοια των εταιρικών μεριδίων και των τριών τύπων εισφορών καθώς και οι μεταβολές στο κεφάλαιο της εταιρίας. Το κεφάλαιο τελειώνει με αναφορά στη λύση και εκκαθάριση της εταιρίας περιγράφοντας τους λόγους και τις διαδικασίες τους καθώς και τις δομικές μεταβολές.

Το τέταρτο κεφάλαιο δίνει πληροφορίες σχετικές με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τον έλεγχο τους, τη διανομή κερδών και τη φορολογία της Ι.Κ.Ε.

Το πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της Ι.Κ.Ε σε σχέση με τις άλλες εταιρικές μορφές.

Στο τέλος δίνονται τα συμπεράσματα και οι περιορισμοί της εργασίας όπως και οι προτάσεις για μελλοντικές μελέτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε

2.1. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία - Σκοπός

Η Ι.Κ.Ε. δημιουργήθηκε με σκοπό να αντικαταστήσει μακροπρόθεσμα την Ε.Π.Ε και συγχρόνως να αποτελέσει τον ενδιάμεσο εταιρικό τύπο μεταξύ των προσωπικών εταιριών και της ανώνυμης εταιρίας. Ονομάστηκε «ιδιωτική» με την έννοια ότι συνιστά μια κλειστή ένωση μικρού αριθμού προσώπων. Αν και ονομάζεται «κεφαλαιουχική», στην πραγματικότητα πρόκειται για μικτό τύπο με στοιχεία τόσο της κεφαλαιουχικής όσο και της προσωπικής εταιρίας. Χαρακτηρίζεται «κεφαλαιουχική», όχι με την έννοια ότι βασίζεται σε κεφαλαιακές εισφορές αλλά γιατί οι εταίροι της δεν φέρουν εκ του νόμου ευθύνη για τις εταιρικές υποχρεώσεις. Θεωρείται «προσωπική», γιατί η πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού στηρίζεται και στην προσωπική συμβολή των εταίρων, είτε με τη μορφή παροχής προσωπικής εργασίας ή υπηρεσιών, είτε με την ανάληψη εγγυητικής ευθύνης για τα εταιρικά χρέη (Αντωνόπουλος, 2016).

Η Ι.Κ.Ε έχει νομική προσωπικότητα, την οποία αποκτά από τη σύσταση της και εμπορική ιδιότητα. Την εμπορική ιδιότητα αποκτά η εταιρία από τον τύπο της και όχι από το σκοπό της, δηλαδή την άσκηση εμπορικής επιχείρησης. Εξάλλου, ο σκοπός της εταιρίας δεν είναι απαραίτητα άσκηση εμπορικής δραστηριότητας ενώ μπορεί να είναι περισσότεροι από ένας. Η Ι.Κ.Ε μπορεί να ασκεί οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα εκτός από εκείνες για τις οποίες από το νόμο έχει οριστεί άλλη εταιρική μορφή (άρθρο 43 §1).

2.2. Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.

Επίσης, δίνεται η δυνατότητα από το νόμο (άρθρο 43 §4) η Ι.Κ.Ε να λειτουργήσει και ως μονοπρόσωπη εταιρία. Αυτό μπορεί να γίνει από τη σύσταση της αλλά και αργότερα με την συγκέντρωση όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, για λόγους ασφάλειας των συναλλασσομένων, το όνομα του μοναδικού εταίρου καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ με ευθύνη του. Οι γενικές διατάξεις του Ν.4072/2012 βρίσκουν εφαρμογή και στην μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε (Αντωνόπουλος, 2016).

2.3. Επωνυμία

Η εταιρική επωνυμία της Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται να σχηματιστεί από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων ή από το αντικείμενο της εταιρικής δραστηριότητας ή να είναι μια «φανταστική» διατύπωση. Ακόμη, μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη ή εν μέρει με λατινικούς χαρακτήρες. Σε κάθε περίπτωση, απαραίτητη είναι η προσθήκη ολογράφως των λέξεων «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» ή «Ι.Κ.Ε.» και «Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.», όταν πρόκειται για ένα ιδρυτικό μέλος. Για τις διεθνείς συναλλαγές, οι ανωτέρω λέξεις εκφράζονται ως «Private Company» ή «P.C.» και όταν πρόκειται για μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε., «Single Member Private Company» ή «Single Member P.C.» (Ν.4541/2018, άρθρο 10§2).

2.4. Έδρα

Η Ι.Κ.Ε. έχει την καταστατική της έδρα στο δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό της. Ωστόσο, μπορεί η διοίκηση, η δραστηριότητα και η περιουσία της (πραγματική έδρα) να βρίσκονται και εκτός Ελλάδος (άρθρο 45 §3), γεγονός, που την καθιστά ελαστική και για εξωχώριες δραστηριότητες (Σωτηρόπουλος, 2012:3). Καινοτομία εισάγεται με την παράγραφο 3, καθώς προτείνεται η υιοθέτηση του δικαίου της καταστατικής έδρας και εννοείται ότι μια Ι.Κ.Ε. που είναι εγγεγραμμένη στο Γ.Ε.ΜΗ της έδρας της, ακόμη και αν έχει την πραγματική της έδρα στο εξωτερικό, το δίκαιο που τη διέπει είναι το ελληνικό (Αιτ. Εκθ. Ν.4072/2012). Επίσης, είναι δυνατή η μεταφορά της καταστατικής έδρας της εταιρίας σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και αυτό δεν επιφέρει τη λύση της εταιρίας, υπό τον όρο η χώρα αυτή να αναγνωρίζει τη μεταφορά και τη συνέχιση της νομικής προσωπικότητας της εταιρίας. Για το λόγο αυτό, ο διαχειριστής καταρτίζει έκθεση όπου εξηγεί τις συνέπειες της μεταφοράς για όλους τους εμπλεκόμενους. Η έκθεση αυτή μαζί με τα οικονομικές καταστάσεις μεταφοράς της έδρας καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. Ωστόσο, λόγοι δημοσίου συμφέροντος μπορεί να οδηγήσουν σε απόρριψη της αίτησης μεταφοράς. Η μεταφορά αποφασίζεται ομόφωνα από τους εταίρους μετά την παρέλευση δύο μηνών από τη δημοσίευση. (Χατζηγάγιος, 2015).

2.5. Διάρκεια

Όσον αφορά τη διάρκεια της Ι.Κ.Ε, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό, η διάρκεια της είναι 12 έτη από τη σύσταση (άρθρο 46). Ωστόσο, αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση, που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των εταιρικών μεριδίων της. Αν δεν προβλεφθεί η διάρκεια παράτασης, ισχύει και πάλι η δωδεκαετία από το χρόνο λήξης της διάρκειας (Χατζηγάγιος 2015).

2.6. Κεφάλαιο

Η ιδιαιτερότητα της Ι.Κ.Ε. συνίσταται στο ότι, ενώ εντάσσεται στις εταιρίες που διαθέτουν κεφάλαιο, στην ουσία μπορεί να ιδρυθεί χωρίς καθόλου κεφάλαιο (Ρόκας 2012). Αρχικά, σύμφωνα με το άρθρο 43, για τη σύσταση της Ι.Κ.Ε. αρκούσε μόνο μία κεφαλαιακή εισφορά του ενός ευρώ. Με τον μετέπειτα Ν.4155/2013, το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου καθορίζεται πια ελεύθερα από τους εταίρους και η εταιρία μπορεί να συσταθεί με «μηδενικό» κεφάλαιο, καθώς οι κάθε είδους εισφορές των εταίρων της, ως σύνολο, αποτελούν ένα είδος κεφαλαίου (Σωτηρόπουλος, 2012). Με το μηδενικό κεφάλαιο η Ι.Κ.Ε. συνεχίζει να θεωρείται κεφαλαιουχική (Περάκης, 2013). Είναι εμφανής η επιλογή του νομοθέτη να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα στην τρέχουσα οικονομική συγκυρία (Ελευθεριάδης, 2012).

2.7. Εταιρικά μερίδια - Εισφορές

Βασική καινοτομία της νέας εταιρικής μορφής είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο (Λεοντάρης, 2015). Ενώ δηλαδή, στις κλασικές περιπτώσεις της Α.Ε. και της ΕΠΕ οι μετοχές και τα εταιρικά μερίδια αποτελούν τμήμα του κεφαλαίου και προσδιορίζουν το μέγεθος συμμετοχής του καθενός, ανάλογα με τον αριθμό μεριδίων που κατέχει, στην Ι.Κ.Ε τα πράγματα έχουν διαφορετικά. Τα εταιρικά μερίδια ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο ως μοναδικό παρονομαστή, αλλά σε ένα ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών (Αιτ. Εκθ. Ν.4072/2012). Οι εισφορές των εταίρων μπορεί να είναι κεφαλαιακές, που αντιστοιχούν στο γνωστό μας κεφάλαιο αλλά και εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές, που αντιστοιχούν δηλαδή σε στοιχεία μη υποκείμενα σε αποτίμηση (άρθρο 43 §3), τα οποία απαντώνται συνήθως σε προσωπικές εταιρίες.

2.8. Γλώσσα σύνταξης των εγγράφων

Ένα χαρακτηριστικό, που αποτελεί καινοτομία της Ι.Κ.Ε είναι η δυνατότητα σύνταξης σε μια από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του αρχικού καταστατικού και των τροποποιήσεων του καθώς και των πρακτικών, όταν είναι ιδιωτικά έγγραφα. Τα έγγραφα καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ, με την προϋπόθεση οι υπόχρεοι να τα προσκομίσουν σε νόμιμη επικυρωμένη μετάφραση. Με τη διάταξη αυτή, το νομοσχέδιο απομακρύνεται από τον κανόνα τήρησης των βιβλίων μόνο στην ελληνική γλώσσα και επιδιώκει να βοηθήσει τη λειτουργία της Ι.Κ.Ε., σε περίπτωση ύπαρξης αλλοδαπών εταίρων ή συναλλασσομένων με αυτή (Αιτ. Εκθ. του Ν.4072/2012). Επιπλέον, όταν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο ελληνικό και το ξενόγλωσσο κείμενο, υπερισχύει έναντι των καλόπιστων τρίτων το ελληνικό κείμενο (Αλεπάκος, 2012). Όσον αφορά τις σχέσεις των εταίρων μεταξύ τους και με την εταιρία, μπορεί να υπερισχύσει το ξενόγλωσσο κείμενο ενώπιον του δικαστηρίου, ακόμη και αν τα τηρούμενα έγγραφα δεν είναι καταχωρημένα στο Γ.Ε.ΜΗ, αρκεί να το θελήσουν οι εταίροι (Περάκης, 2013).

2.9. Εταιρική διαφάνεια

Ο νομοθέτης για την προστασία κυρίως των συναλλασσομένων αλλά και των εταίρων εισάγει την υποχρέωση αυξημένης διαφάνειας στην Ι.Κ.Ε. Στο Ν.4072/12 ορίζονται οι ελάχιστες πληροφορίες, που πρέπει να αναγράφονται σε κάθε έντυπο της εταιρίας, όπως η επωνυμία, το εταιρικό κεφάλαιο, το συνολικό ποσό των εγγυητικών εισφορών, ο αριθμός Γ.Ε.ΜΗ, η έδρα, η διεύθυνση της, καθώς και αν η εταιρία βρίσκεται υπό εκκαθάριση (άρθρο 47 §1).

Επιπρόσθετα, η διαφάνεια επιτυγχάνεται με τη δημοσιότητα μέσω του Γ.Ε.ΜΗ (άρθρο 52). Οι διατάξεις του Ν.4072/2012, που προβλέπουν δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ είναι κυρίως:

- το όνομα του μοναδικού εταίρου στη μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε (άρθρο 43 §4)
- η απόφαση, που κηρύσσει την ακυρότητα της εταιρίας (άρθρο 53 §5)
- ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή (άρθρο 63)
- η απόφαση δικαστηρίου, που ακυρώνει απόφαση της συνέλευσης των εταίρων (άρθρο 74 §1)
- η οποιαδήποτε μεταβολή στις εγγυητικές εισφορές (άρθρο 79 §7)

- η μείωση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων, που αποκτήθηκαν (ανεπίτρεπτα) από την εταιρία (άρθρο 87)
- οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (άρθρο 88 §2) και ο διορισμός ελεγκτών (άρθρο 99 §1)
- η λύση (άρθρο 103 §2), η ανάκληση και η αντικατάσταση του εκκαθαριστή (άρθρο 104 §4) και η ολοκλήρωση της εκκαθάρισης (άρθρο 105 §6)
- οι αποφάσεις περί μετατροπής (άρθρα 106 §2 και 107 §3) ή συγχώνευσης (άρθρο 112 §1) και το σχέδιο συγχώνευσης (άρθρο 109 §3)

Οι αυξημένες υποχρεώσεις διαφάνειας, που επιβάλλονται στην Ι.Κ.Ε συνδέονται με την ιδιαίτερη φύση της. Η ύπαρξη τριών ειδών εταιρικών μεριδίων, που αντιστοιχούν και σε μη κεφαλαιακές εισφορές δημιουργούν την ανάγκη πληροφόρησης των ενδιαφερομένων για τα πρόσωπα, που μετέχουν στην εταιρία και το είδος των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει. Αυτή η διασφάλιση των τρίτων έχει μεγαλύτερη αξία για τον νομοθέτη από το δικαίωμα των εταίρων για διατήρηση της ανωνυμίας τους (Χατζηγάγιος, 2015).

Συμπληρωματικά, η εταιρία έχει υποχρέωση μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση της να αποκτήσει ιστοσελίδα και να την καταχωρήσει στο Γ.Ε.ΜΗ (άρθρο 47). Σε αυτήν, με ευθύνη του διαχειριστή, αναγράφονται οι πληροφορίες που εγγράφονται στα έντυπα της εταιρίας και επιπλέον τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταίρων, η κατηγορία εισφορών του καθενός, το πρόσωπο του διαχειριστή, οι μεταβολές των εγγυητικών εισφορών και οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Όσο χρονικό διάστημα η εταιρία δεν διαθέτει ιστοσελίδα είναι υποχρεωμένη να δίνει τις πληροφορίες αυτές σε κάθε ενδιαφερόμενο. Η μη συμμόρφωση της εταιρίας μπορεί να γεννήσει σε βάρος της υποχρέωση αποζημίωσης για τυχόν ζημιά των τρίτων (Αντωνόπουλος, 2016).

Πέρα από τα παραπάνω, κάθε εταίρος έχει δικαίωμα παροχής πληροφοριών και ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 94 §2. Με άλλα λόγια, κάθε εταίρος μπορεί να λαμβάνει γνώση της πορείας των εταιρικών υποθέσεων, να εξετάζει και να λαμβάνει αποσπάσματα από τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρίας και να ζητεί πληροφορίες αναγκαίες για την κατανόηση και εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι τα δικαιώματα αυτά ασκούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Πάντως η εταιρία μπορεί να αρνηθεί στον εταίρο τα παραπάνω δικαιώματα, σε περίπτωση, που υπάρχει σοβαρή απειλή των επιχειρηματικών συμφερόντων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Ι.Κ.Ε

3.1. Τα πρόσωπα

Σύμφωνα με το άρθρο 49, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία συνιστάται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα κατά την υπογραφή της ιδρυτικής πράξης, ενώ μπορεί να είναι ημεδαπά ή αλλοδαπά. Ωστόσο, δημόσιοι υπάλληλοι και μέλη ΔΕΠ των πανεπιστημίων δεν μπορούν να μετέχουν στην ΙΚΕ, ούτε ως διαχειριστές ούτε ως εταίροι ενώ οι δικηγόροι μπορούν να είναι ιδρυτές, όχι όμως και διαχειριστές της ΙΚΕ. Τα ανήλικα άτομα συμπράττουν στη σύσταση της εταιρίας μετά από απόφαση δικαστηρίου ή την ύπαρξη επιτρόπου (Αντωνόπουλος, 2016)

Η ιδρυτική πράξη συνίσταται σε μονομερή δήλωση όταν η εταιρία είναι μονοπρόσωπη και σύμβαση όταν ιδρύεται από δύο τουλάχιστον άτομα. Προϋποθέσεις για τη σύσταση της Ι.Κ.Ε. αποτελούν η σύναψη καταστατικού, η καταβολή εισφορών και η δημοσιότητα (Ρόκας, 2012).

3.2. Καταστατικό

Συστατικό έγγραφο για την ίδρυση της Ι.Κ.Ε. αποτελεί το καταστατικό της, το οποίο μπορεί να είναι και ιδιωτικό. Συμβολαιογραφικό έγγραφο απαιτείται όταν προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου, όταν εισφέρονται στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η μεταβίβαση απαιτεί έγγραφο τέτοιου είδους ή αν επιλεγεί από τους εταίρους (άρθρο 49 §2).

Το άρθρο 50 ορίζει το περιεχόμενο του καταστατικού της εταιρίας διακρίνοντας το σε υποχρεωτικό και προαιρετικό. Έτσι, στο καταστατικό περιέχονται υποχρεωτικά:

- Τα ατομικά στοιχεία των εταίρων (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση κατοικίας και τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση)
- Η εταιρική επωνυμία
- Η έδρα της εταιρίας
- Ο σκοπός της εταιρίας
- Η ιδιότητα της εταιρίας ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία

- Οι εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία και η αξία τους, καθώς και το κεφάλαιο της εταιρίας έστω κι αν αυτό είναι ένα ευρώ ή μηδενικό
- Ο συνολικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων
- Ο αρχικός αριθμός των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς, που αυτά εκπροσωπούν
- Ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης
- Η χρονική διάρκεια της εταιρίας

Στο προαιρετικό περιεχόμενο του καταστατικού μπορεί να περιέχονται και άλλες ρήτρες, που ρυθμίζουν τις σχέσεις των εταίρων (Περάκης, 2012), οι οποίες είναι ισχυρές και ανάλογες με εκείνες της Α.Ε. Με το στοιχείο αυτό, το άρθρο 50 §2 αναγνωρίζει την ελεύθερη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων από το καταστατικό (καταστατική ελευθερία), με ιδιαίτερες συμφωνίες των εταίρων, εφόσον δεν αντιβαίνουν σε αναγκαστική διάταξη του νόμου (Χατζηγάγιος, 2015).

3.3. Διαδικασία σύστασης και δημοσιότητα

Η διαδικασία σύστασης της ΙΚΕ γίνεται μέσω της Υπηρεσίας Μιας Στάσης (ΥΜΣ). Για τη σύσταση με ιδιωτικό έγγραφο, ως ΥΜΣ ορίζονται οι Υπηρεσίες του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) και τα πιστοποιημένα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών. Για τη σύσταση με συμβολαιογραφικό έγγραφο απαιτείται συμβολαιογράφος, που ενεργεί ως Υ.Μ.Σ. (άρθρο 117).

Ειδικότερα, οι ενέργειες των συμβαλλόμενων ή του μοναδικού ιδρυτή ή του προσώπου, που είναι εξουσιοδοτημένος για αυτό, προβλέπονται με το άρθρο 5Α του Ν.3853/2010:

- κατάθεση του εγγράφου σύστασης της εταιρίας
- υποβολή αίτησης καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ.
- υποβολή αίτησης καταχώρησης της επωνυμίας και εγγραφής της εταιρίας στο οικείο επιμελητήριο
- καταβολή Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας
- υποβολή δήλωσης για το Φόρο Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (καταργήθηκε κατά την σύσταση εταιριών με το Ν.4254/2014)
- υποβολή υπεύθυνης δήλωσης για τη διεύθυνση της εταιρίας

- αιτήσεις και απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση ΑΦΜ της εταιρίας και την εγγραφή των διαχειριστών στους ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

Η Υπηρεσία Μιας Στάσης υποχρεούται αυθημερόν ή το αργότερο την επομένη να προβεί σε έλεγχο, όπως η πληρότητα του καταστατικού και των υποβαλλόμενων στοιχείων και εγγράφων, η νομιμότητα του σκοπού, η ικανότητα των ιδρυτών για δικαιοπραξία, ο προέλεγχος της επωνυμίας κ.α. Επιπλέον, μεριμνά για την είσπραξη του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης και του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, την καταχώρηση και εγγραφή της εταιρίας στην υπηρεσία Γενικού Εμπορικού Μητρώου, τη χορήγηση αριθμού Γ.Ε.ΜΗ και του κωδικού αριθμού καταχώρησης, την χορήγηση ΑΦΜ της εταιρίας, την εγγραφή της εταιρίας και των διαχειριστών στους οικείους οργανισμούς ασφάλισης και την εγγραφή της εταιρίας στο αρμόδιο επιμελητήριο. Με την καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ, η Ι.Κ.Ε αποκτά νομική προσωπικότητα (άρθρο 52 §1). Η ευελιξία της εταιρίας είναι πρόδηλη, από το γεγονός, ότι ιδρύεται και αρχίζει να λειτουργεί έχοντας τη δυνατότητα να πάρει αργότερα την προβλεπόμενη άδεια για την επιδίωξη του σκοπού της, με την προϋπόθεση ότι η λειτουργία της περιορίζεται σε πράξεις (προπαρασκευαστικές εργασίες) για τις οποίες δεν απαιτείται η άδεια (Αιτ. Εκθ. Ν. 4072/2012).

Οι εγγραφές στο Γ.Ε.ΜΗ της σύστασης, τροποποίησης του καταστατικού, μετατροπής, συγχώνευσης, λύσης και αναβίωσης της εταιρίας έχουν συστατικό χαρακτήρα. Αντίθετα, κάθε δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ έχει σκοπό την ενημέρωση τρίτων (άρθρο 118 §4).

Με την έκδοση της ΚΥΑ 64577(ΦΕΚ 2380/21-6-18) εφαρμοστική του Ν.4441/2016, που αναφέρεται στον εκσυγχρονισμό των ΥΜΣ, είναι δυνατή η ίδρυση εταιριών Ι.Κ.Ε μέσω της e-ΥΜΣ. Ο ιδρυτής της Ι.Κ.Ε. με την καταχώρηση του αιτήματος άμεσα αυθεντικοποιείται ως εκπρόσωπος και συμπληρώνει τα στοιχεία του ηλεκτρονικά. Στο ενδεχόμενο να υπάρχουν και άλλοι ιδρυτές, αυτοί λαμβάνουν email για την επιβεβαίωση των στοιχείων τους ενώ οι υπογραφές θα γίνονται με ηλεκτρονική διαδικασία. Η πλατφόρμα είναι συνδεδεμένη με το TAXIS και τον ΕΦΚΑ και δεν είναι απαραίτητη η κατάθεση πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων. Η μόνη απαίτηση είναι η χρήση των προτύπων καταστατικών. Η χρήση της e-ΥΜΣ προϋποθέτει το κεφάλαιο σύστασης της εταιρίας να κατατεθεί σε τράπεζα σε διάστημα ως δύο μήνες. Η

πλατφόρμα έχει τη δυνατότητα να κάνει άμεσα έλεγχο της επωνυμίας και να δίνει εναλλακτικές λύσεις, αν χρησιμοποιείται ήδη η επωνυμία της εταιρίας.

Το ηλεκτρονικό σύστημα:

1. Χορηγεί αριθμό Γ.Ε.ΜΗ και ΚΑΚ σύστασης
2. Δημιουργεί ηλεκτρονικό φάκελο και μερίδα της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ
3. Αποδίδει ζεύγος κωδικού πρόσβασης στο Γ.Ε.ΜΗ
4. Διαβάζει τα στοιχεία στο taxis και η εταιρία λαμβάνει ΑΦΜ
5. Χορηγεί δυνατότητα πρόσβασης στο διαδικτυακό τόπο του taxisnet
6. Ενημερώνει τον ΕΦΚΑ για τη σύσταση
7. Εγγράφει την εταιρία στο Επιμελητήριο
8. Εκδίδει ψηφιακό αντίγραφο εταιρικής σύμβασης και ανακοίνωση σύστασης
9. Χορηγεί βεβαίωση πληρωμής ενιαίου κόστους σύστασης

Με τον τρόπο αυτόν μειώνεται στο ελάχιστο η διαδικασία σύστασης της επιχείρησης.

3.4. Ευθύνη των ιδρυτών

Το άρθρο 54 προβλέπει την ευθύνη των ιδρυτών για τις συναλλαγές, που έκαναν στο όνομα της εταιρίας, πριν από τη σύσταση της. Για αυτές τις συναλλαγές ευθύνονται οι ίδιοι απεριόριστα και εις ολόκληρον, εκτός και αν η εταιρία αναλάβει μέσα σε τρεις μήνες από τη σύσταση της τις σχετικές υποχρεώσεις, οπότε ευθύνεται μόνο η ίδια (Ρόκας, 2012)

3.5. Κήρυξη ακυρότητας της εταιρίας

Το άρθρο 53 §1 προβλέπει λόγους για τους οποίους η καταχωρηθείσα στο Γ.Ε.ΜΗ εταιρία μπορεί να κηρυχθεί άκυρη με απόφαση δικαστηρίου. Τέτοιοι λόγοι είναι:

α) η σύσταση της εταιρίας χωρίς έγγραφο, σύμφωνα με το άρθρο 49 §2

β) μη αναφορά στο καταστατικό της επωνυμίας, του σκοπού και του ύψους του κεφαλαίου ακόμη και αν είναι μηδενικό

γ) παράνομος σκοπός ή αντίθετος με τη δημόσια τάξη

δ) ο ιδρυτής ή οι ιδρυτές δεν είχαν ικανότητα για δικαιοπραξία, όταν υπέγραψαν την πράξη σύμβασης, εκτός αν ένας από αυτούς, εντός ενός έτους, κατέστη ικανός και ενέκρινε τη σύσταση της εταιρίας.

Η αίτηση για ακύρωση υποβάλλεται από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον, μέσα σε ένα έτος από την καταχώρηση της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ και κοινοποιείται στην εταιρία. Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός, όταν η υποβολή της αίτησης αφορά τον σκοπό της εταιρίας. Το δικαστήριο, που προβαίνει στην ακύρωση, θέτει την εταιρία υπό εκκαθάριση και διορίζει τον εκκαθαριστή (άρθρο 53 §3).

Ωστόσο, προβλέπεται η θεραπεία των περιπτώσεων α', β' και γ', εάν μέχρι τη συζήτηση της αίτησης γίνει τροποποίηση του καταστατικού, ώστε να μην υφίσταται πλέον ο λόγος ακυρότητας, και καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ (άρθρο 53 §2). Το δικαστήριο μπορεί να χορηγήσει στην εταιρία προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των τριών μηνών και για το διάστημα αυτό μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα (άρθρο 53 §4). Η κήρυξη ακυρότητας δεν επηρεάζει την εγκυρότητα των υποχρεώσεων ή των απαιτήσεων της εταιρίας (άρθρο 53 §5).

3.6. Ο Διαχειριστής

Την εταιρία διαχειρίζεται και εκπροσωπεί ένας ή περισσότεροι διαχειριστές (άρθρο 55), οι οποίοι μπορεί να είναι μόνο φυσικά πρόσωπα, εταίροι ή μη. Η διαχείριση διακρίνεται σε διαχείριση εκ του νόμου (νόμιμη διαχείριση) και σε καταστατική (Περάκης, 2013).

Η νόμιμη διαχείριση υφίσταται όταν όλοι οι εταίροι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ο μοναδικός εταίρος) είναι διαχειριστές και ενεργούν συλλογικά εκ του νόμου. Συλλογική νοείται η διαχείριση, που ανήκει στους εταίρους, οι οποίοι αποφασίζουν με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και ενεργούν με βάση τους κανόνες των συλλογικών οργάνων (Αντωνόπουλος, 2016). Εξαίρεση αποτελούν οι επείγουσες πράξεις διαχείρισης, που η παράλειψη τους μπορεί να επιφέρει ζημιά στην εταιρία και τις οποίες μπορεί να διενεργεί κάθε εταίρος ατομικά ειδοποιώντας τους λοιπούς εταίρους (άρθρο 56 §1). Σε περίπτωση νόμιμης διαχείρισης, αν κάποιος από τους εταίρους είναι νομικό πρόσωπο, οφείλει να ορίσει για λογαριασμό του ένα φυσικό πρόσωπο, το οποίο θα ενεργεί ως διαχειριστής. Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται εις ολόκληρον για τη διαχείριση (άρθρο 58).

Η καταστατική διαχείριση (άρθρο 57) αναφέρεται στην πρόβλεψη του καταστατικού για διορισμό ενός ή περισσότερων προσώπων ή τρίτων, για ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίοι δρουν συλλογικά ή ατομικά. Με τον τρόπο αυτό

παρέχεται η ευελιξία στους εταίρους να διαμορφώσουν τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας.

3.6.1. Διορισμός και ανάκληση διαχειριστή

Ο διαχειριστής διορίζεται με απόφαση των εταίρων, που λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Στην περίπτωση περισσοτέρων διαχειριστών, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ένας ή περισσότεροι διαχειριστές διορίζονται και ανακαλούνται από ένα συγκεκριμένο ή περισσότερους εταίρους με κοινή τους δήλωση (άρθρο 60 §1).

Επειδή η εξουσία του διαχειριστή είναι εταιρικό δικαίωμα και συγχρόνως υποχρέωση (Ρόκας, 2012), ο διαχειριστής δεν δικαιούται αμοιβή παρά μόνο στην περίπτωση, που οι εταίροι προβλέψουν αμοιβή μέσω του καταστατικού ή με απόφαση τους στη συνέλευση (άρθρο 64 §4).

Στην νόμιμη διαχείριση ο διαχειριστής δεν ανακαλείται ενώ στην καταστατική διαχείριση παρέχεται η δυνατότητα ανάκλησης του διαχειριστή με απόφαση των εταίρων, που λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, αν το καταστατικό δεν ορίζει μεγαλύτερη πλειοψηφία (άρθρο 59). Δικαστική ανάκληση του διαχειριστή μπορεί να γίνει όταν υπάρχει σοβαρός λόγος (παράβαση καθηκόντων ή ανικανότητα για τακτική διαχείριση), αρκεί να το ζητήσουν με αίτηση τους οι εταίροι που κατέχουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (άρθρο 61 §1). Σε περίπτωση ανάκλησης του διαχειριστή όπως και σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης του για άλλο λόγο, τη διαχείριση ασκούν οι λοιποί διαχειριστές. Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι διαχειριστές, διορίζονται νέοι με απόφαση των εταίρων. Μέχρι οι εταίροι να διορίσουν νέο διαχειριστή (άρθρα 60,61,62), ισχύει η νόμιμη διαχείριση. Ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή υπόκειται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ (άρθρο 63 §1).

3.6.2. Εξουσίες και ευθύνες του διαχειριστή

Ο διαχειριστής εκπροσωπεί την εταιρία και έχει την εξουσία να ενεργεί κάθε πράξη διοίκησης και διαχείρισης, που συμβάλλει στην επιδίωξη του σκοπού της (Ρόκας 2012), ενώ μπορεί να αναθέτει την άσκηση συγκεκριμένων εξουσιών σε εταίρους ή τρίτους, αν υπάρχει καταστατική πρόβλεψη (άρθρο 64 §3). Οι περισσότεροι από ένας

διαχειριστές ενεργούν συλλογικά, αν το καταστατικό δεν προβλέπει διαφορετικά, εκτός από επείγουσες πράξεις διαχείρισης.

Γενικά, ο διαχειριστής είναι υπεύθυνος έναντι της εταιρίας για παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων των εταίρων καθώς και για κάθε διαχειριστικό πταίσμα. Το τελευταίο αφορά πλημμελή (άστοχη, ιδιοτελής κ.α.) και ζημιογόνα διαχείριση. Σε περίπτωση που περισσότεροι διαχειριστές ενήργησαν από κοινού ευθύνονται εις ολόκληρον (άρθρο 67 §2). Η ευθύνη του διαχειριστή δεν υφίσταται όταν η πράξη ή παράλειψη (Ρόκας, 2012):

- στηρίζεται σε σύννομη απόφαση των εταίρων
- ελήφθη βασιζόμενη στην καλή πίστη, με βάση επαρκείς πληροφορίες και προς εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος
- οι εταίροι με απόφαση τους απάλλαξαν το διαχειριστή μόνο όμως για τα διαχειριστικά πταίσματα, μετά την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων
- οι εταίροι παρέιχαν γενική απαλλαγή με ομόφωνη απόφαση
- έχει παρέλθει η τριετία από την τέλεση της πράξης, οπότε η αξίωση της εταιρίας παραγράφεται

Στα πλαίσια της ευθύνης του ο διαχειριστής πρέπει να τηρεί υποχρεωτικά (άρθρο 66 §1):

- α) Βιβλίο εταίρων, όπου καταχωρούνται τα πλήρη στοιχεία των εταίρων, ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων του κάθε εταίρου, το είδος της εισφοράς που αυτά εκπροσωπούν, τη χρονολογία κτήσης, μεταβίβασης και επιβάρυνσης αυτών καθώς και κάθε ειδικό δικαίωμα που παρέχεται από το καταστατικό στο πρόσωπο των εταίρων.
- β) Ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διοίκησης, όπου καταχωρούνται οι αποφάσεις που παίρνονται στις συνελεύσεις των εταίρων και οι αποφάσεις των διαχειριστών, οι οποίες δεν αφορούν θέματα τρέχουσας διαχείρισης ή συνιστούν πράξεις που χρήζουν καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ.

Προφανώς, ο διαχειριστής έχει υποχρέωση πίστεως στην εταιρία. Η πίστη στην εταιρία πρέπει να χρωματίζει όλη τη συμπεριφορά του (Γιοβανόπουλος, 2013). Δεν επιτρέπεται να επιδιώκει την επίτευξη προσωπικών συμφερόντων που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρίας, να διενεργεί πράξεις για λογαριασμό του ιδίου ή τρίτων που

ανάγονται στο σκοπό της εταιρίας, ούτε να είναι εταίρος προσωπικής εταιρίας, Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε με σκοπό ίδιο με αυτό της εταιρίας, εκτός αν οι εταίροι αποφασίσουν ότι αυτό επιτρέπεται. Επίσης οφείλει να είναι εχέμυθος για τις εταιρικές υποθέσεις, ενώ έχει την υποχρέωση να αναφέρει εγκαίρως στους εταίρους ίδια συμφέροντα που ενδεχόμενα ανακύψουν κατά την άσκηση των καθηκόντων του (Νεγκάκης, 2016).

Τέλος, ο διαχειριστής, που ορίστηκε με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων καθώς και ο μοναδικός εταίρος της Μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε, που συνήθως είναι διαχειριστής έχουν υποχρέωση ασφάλισης στον πρώην Ο.Α.Ε.Ε. Για τους εταίρους η ασφάλιση είναι προαιρετική (άρθρο 116 §9). Σε περίπτωση που εταίρος της ΙΚΕ έχει οριστεί και διαχειριστής, ως διαχειριστής έχει υποχρέωση ασφάλισης και καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές μόνο επί του εισοδήματος που προκύπτει από την άσκηση της διαχείρισης και όχι επί του εισοδήματος που προκύπτει από την σχέση του εταίρου. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση της μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε, όπου ο επιχειρηματίας, που συνήθως είναι και διαχειριστής, έχει υποχρέωση ασφάλισης και για τις δυο ιδιότητες, με αποτέλεσμα οι εισφορές του να υπολογίζονται επί του αθροίσματος του εισοδήματος (μέρισμα και αμοιβή διαχειριστή).

3.7. Το σώμα των εταίρων

3.7.1. Αρμοδιότητες των εταίρων

Οι εταίροι της Ι.Κ.Ε, ως ανώτατο όργανο της εταιρίας, είναι εκείνοι που αποφασίζουν για κάθε εταιρική υπόθεση (άρθρο 68 §1), ακόμη και για υποθέσεις που εμπíπτουν στην εξουσία του διαχειριστή (Μαστροκώστας, 2012). Οι αποφάσεις τους μπορεί να λαμβάνονται εντός συνέλευσης ή και εγγράφως εκτός συνέλευσης, όταν είναι ομόφωνες (άρθρο 73). Οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν όλους τους εταίρους (απόντες και διαφωνούντες), ακόμη και τους διαχειριστές (άρθρο 72 §4). Στην περίπτωση που οι τελευταίοι ενεργούν με βάση την απόφαση των εταίρων δεν φέρουν ευθύνη απέναντι στην εταιρία. Πάντως, οι εταίροι μη διαχειριστές δεν μπορούν να εκπροσωπούν την εταιρία, αφού η εξουσία τους είναι εσωτερική (Αντωνόπουλος, 2016).

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τους εταίρους αφορούν (Χατζηγάγιος, 2015):

- τις τροποποιήσεις του καταστατικού, στις οποίες περιλαμβάνονται η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου, εκτός αν το καταστατικό ή ο νόμος προβλέπουν ότι θα γίνονται μόνο από το διαχειριστή.

- το διορισμό και την ανάκληση του διαχειριστή
- την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών, το διορισμό ελεγκτών και την απαλλαγή του διαχειριστή από την ευθύνη
- τον αποκλεισμό εταίρου
- τη λύση ή την παράταση της διάρκειας της εταιρίας
- τη μετατροπή και τη συγχώνευση της εταιρίας

3.7.2. Η σύγκλιση της συνέλευσης

Η συνέλευση συγκαλείται από το διαχειριστή, ο οποίος προσκαλεί προσωπικά κάθε εταίρο με κάθε μέσο, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (άρθρο 70 §1). Η πρόσκληση γίνεται τουλάχιστον 8 ημέρες πριν και παρέχονται ακριβείς πληροφορίες για την ημερομηνία την ώρα, τον τόπο και τον τρόπο πραγματοποίησης, τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα προς συζήτηση θέματα. Η συνέλευση λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά οπουδήποτε αναφέρεται στο καταστατικό, διαφορετικά συνέρχεται στην έδρα της εταιρίας ή οπουδήποτε συναινούν οι εταίροι. Με πρόβλεψη του καταστατικού μπορεί να γίνει με τηλεδιάσκεψη. Ακόμη και χωρίς πρόβλεψη του καταστατικού όμως, κάθε εταίρος μπορεί να αξιώσει τη διεξαγωγή συνέλευσης με τηλεδιάσκεψη, ως προς αυτόν, για σοβαρό λόγο (άρθρο 71).

Η συνέλευση διακρίνεται σε τακτική και έκτακτη. Η τακτική συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά το έτος, έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης (Ν.4403/2016, άρθρο 135 §7), με κύριο θέμα την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων, χωρίς όμως να αποκλείεται και συζήτηση επί άλλων θεμάτων. Από την άλλη, η σύγκληση της έκτακτης συνέλευσης μπορεί να γίνει από το διαχειριστή, μετά από αίτημα των εταίρων, που κατέχουν το 1/10 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, προσδιορίζοντας τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Αν μέσα σε 10 ημέρες ο διαχειριστής δεν συγκαλέσει συνέλευση, οι εταίροι προχωρούν μόνοι τους στη σύγκληση της (άρθρο 70 §2). Ο νόμος αναγνωρίζει και την «καθολική» συνέλευση, η οποία πραγματοποιείται αυτόκλητα, χωρίς τήρηση της προδικασίας, που προβλέπει το άρθρο 70 και κυρίως χωρίς πρόσκληση, αρκεί όλοι οι εταίροι να είναι παρόντες ή να αντιπροσωπεύονται και να συναινούν. Ειδική ρύθμιση υπάρχει για τις αποφάσεις των εταίρων, που λαμβάνονται εγγράφως εκτός συνέλευσης, «δια περιφοράς» των πρακτικών ή ακόμη και με ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων,

αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό, αρκεί να είναι ομόφωνες και να συμφωνούν όλοι οι εταίροι για τη διαδικασία (άρθρο 73).

3.7.3. Οι ελαττωματικές αποφάσεις της συνέλευσης

Ορισμένες αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων μπορεί να έχουν «ελαττώματα». Οι ελαττωματικές αποφάσεις μπορεί να θεωρηθούν άκυρες ή ακυρώσιμες, ενώ για αυτές που λαμβάνονται εκτός συνέλευσης προβλέπεται μόνο ακυρότητα. Αποφάσεις, που ελήφθησαν (διαδικαστικά), με τρόπο αντίθετο στο νόμο ή το καταστατικό ή κατά κατάχρηση εξουσίας της πλειοψηφίας είναι ακυρώσιμες από το δικαστήριο κατόπιν αιτήσεως εντός 4 μηνών από την καταχώρησή τους στο βιβλίο πρακτικών. Αποφάσεις, που είναι αντίθετες (κατά περιεχόμενο) στο νόμο ή το καταστατικό αναγνωρίζονται ως άκυρες από το δικαστήριο, αν ασκηθεί σχετική αγωγή εντός 6 μηνών από την καταχώρησή τους στο βιβλίο πρακτικών (Ψυχομάνης, 2017).

3.7.4. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων

Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα παράστασης, λόγου και ψήφου στη συνέλευση είτε αυτοπροσώπως, είτε με εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο. Κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει δικαίωμα μίας μόνο ψήφου, εκτός και αν το καταστατικό θέτει μέγιστο όριο αριθμού ψήφων σε εταίρο με περισσότερα εταιρικά μερίδια, με αποτέλεσμα να μην λαμβάνονται υπόψη τα επιπλέον εταιρικά μερίδια. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Για θέματα μείζονος σημασίας, όπως η τροποποίηση του καταστατικού, ο αποκλεισμός εταίρου, η λύση ή παράταση ζωής της εταιρίας, η μετατροπή ή η συγχώνευση της, απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Το καταστατικό μπορεί να αυξάνει το ποσοστό λήψης ορισμένων αποφάσεων ή και να ορίζει ότι ορισμένες αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα. Οι ληφθείσες αποφάσεις καταχωρούνται στο βιβλίο πρακτικών (άρθρο 72).

Υπάρχει πρόβλεψη αποκλεισμού της άσκησης του δικαιώματος ψήφου του εταίρου σε περιπτώσεις σύγκρουσης των ατομικών συμφερόντων του εταίρου διαχειριστή με εκείνων της εταιρίας, όπως σε αποφάσεις απαλλαγής της ευθύνης του ιδίου (άρθρο 67 §2), ή τον αποκλεισμό του από την εταιρία (άρθρο 93), ή το διορισμό ειδικού εκπροσώπου για τη διεξαγωγή δίκης εναντίον του (άρθρο 67 §4). Σύμφωνα με καινοτόμο ρύθμιση, που έχει ως πρότυπο το άρθρο 106γ ΠτωχΚ, σε μια τέτοια

περίπτωση προβλέπεται η αντικατάσταση της ψήφου του εταίρου με δικαστική απόφαση (Ρόκας, 2012). Πάντως δεν αποκλείεται το δικαίωμα συμμετοχής και λόγου του εν λόγω εταίρου στη συνέλευση.

Όσον αφορά τα δικαιώματα της μειοψηφίας, που αποτελείται από εταίρους, που έχουν το 1/10 των εταιρικών μεριδίων, αυτή έχει δικαίωμα να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο (Χατζηγάγιος, 2015):

- την ανάκληση του καταστατικού διαχειριστή αν συντρέχει σοβαρός λόγος (άρθρο 61 §7)
- το διορισμό ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή-λογιστή για έλεγχο της διαχείρισης, ο οποίος γνωστοποιεί το αποτέλεσμα του ελέγχου με έκθεση του στους εταίρους, όταν υπάρχουν υπόνοιες παράβασης του νόμου και του καταστατικού (άρθρο 94 §4)
- την έγκριση του σχεδίου επιτάχυνσης και περάτωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης (άρθρο 105 §4)

Οι βασικές υποχρεώσεις των εταίρων περιλαμβάνουν (Αντωνόπουλος, 2016):

- την υποχρέωση καταβολής της εισφοράς, που αντιστοιχεί στα εταιρικά τους μερίδια τόσο κατά την ίδρυση της εταιρίας όσο και κατά την αύξηση κεφαλαίου
- την υποχρέωση πίστης, τόσο έναντι της εταιρίας όσο και των συνεταίρων τους, η οποία απορρέει σε μεγάλο βαθμό, από τον προσωπικό χαρακτήρα της εταιρίας. Η υποχρέωση αυτή επιβάλλει στον εταίρο αφενός να πράττει οτιδήποτε βοηθά στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού και αφετέρου να απέχει από οτιδήποτε τη βλάπτει
- την υποχρέωση να μετέχει στην άσκηση της διαχείρισης, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό

3.8. Είσοδος νέου εταίρου

Η είσοδος νέου εταίρου πραγματοποιείται είτε με ανάληψη νέων εισφορών (εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές) είτε με αύξηση του κεφαλαίου (κεφαλαιακές εισφορές). Για το νέο ή τον ήδη εταίρο, που θέλει να εισφέρει κεφαλαιακές εισφορές, θα τηρηθούν οι διατάξεις για την αύξηση κεφαλαίου (άρθρο 90).

Το άρθρο 89 ρυθμίζει την είσοδο νέου εταίρου με την ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών ή την ανάληψη νέων εισφορών από ήδη υπάρχοντες εταίρους. Για την είσοδο νέου εταίρου απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων, αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στο καταστατικό. Η απόφαση πρέπει να

προσδιορίζει τον αριθμό των αποκτώμενων μεριδίων και το είδος της εισφοράς που πρόκειται να αναληφθεί. Αν η απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί λόγω αντιρρήσεων εταίρων, των οποίων μειώνονται τα ποσοστά, το δικαστήριο μετά από αίτηση της εταιρίας μπορεί να επιτρέψει την είσοδο του εταίρου ή την ανάληψη εισφορών από υπάρχοντες εταίρους, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος που επιβάλλεται από το συμφέρον της εταιρίας. Σε περίπτωση εισφορών διαφορετικών κατηγοριών εφαρμόζονται αντίστοιχα οι προβλεπόμενες διαδικασίες, ακόμη και αν εισφέρονται από το ίδιο πρόσωπο (Χατζηγάγιος, 2015).

3.9. Έξοδος εταίρου

Η έξοδος εταίρου με μερίδια οποιασδήποτε κατηγορίας πραγματοποιείται:

- α) με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση του εταίρου (άρθρο 92 §1), αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Σπουδαίος λόγος υφίσταται όταν η παραμονή του εταίρου στην εταιρία είναι πλέον δυσβάστακτη για υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους. Ως τέτοιοι θεωρούνται η κακή οικονομική κατάσταση της εταιρίας, η καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ψήφου από την πλειοψηφία, η αδυναμία συνεννόησης με τους άλλους εταίρους, η ασθένεια του εταίρου κ.α. (Αντωνόπουλος, 2016).
- β) με μονομερή δήλωση του εταίρου προς την εταιρία υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αν προβλέπεται από το καταστατικό (άρθρο 92 §2).
- γ) με μονομερή δήλωση της εταιρίας προς τον εταίρο με κεφαλαιακές εισφορές, όταν περιέλθει σε αδυναμία εκπλήρωσης της παροχής που αντιστοιχεί στην εισφορά αυτή, λόγω ασθένειας ή συνταξιοδότησης ή διότι έχει κληρονομήσει τα εταιρικά μερίδια, αν προβλέπεται από το καταστατικό (άρθρο 92 §2).

Ο απερχόμενος εταίρος έχει αξίωση να λάβει την αξία των μεριδίων του, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά. Αν τα μέρη δεν συμφωνούν στην αποτίμηση ή το καταστατικό δεν ορίζει τον τρόπο προσδιορισμού της, αποφασίζει το δικαστήριο (άρθρο 92 §3). Μέχρι την καταβολή της αξίας των μεριδίων ο εταίρος διατηρεί την εταιρική του ιδιότητα.

Σε κάθε περίπτωση, κατά το άρθρο 78 §4, ο απερχόμενος εταίρος με εξωκεφαλαιακές εισφορές υποχρεούται να καταβάλει σε μετρητά το μέρος που δεν εκτέλεσε. Αντίστοιχα, ο απερχόμενος εταίρος με εγγυητικές εισφορές, που δεν έχει καταβάλει το ποσό της ευθύνης του ολοσχερώς εξακολουθεί να είναι υπόχρεος έναντι

τρίτων για τα χρέη της εταιρίας για τα οποία εγγυήθηκε και τα οποία γεννήθηκαν πριν την καταχώρηση της εξόδου του στο Γ.Ε.ΜΗ και για τρία χρόνια μετά (Σπυρίδωνος, 2012).

3.10. Αποκλεισμός εταίρου

Σύμφωνα με το άρθρο 93, ο αποκλεισμός εταίρου προβλέπεται υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- για σπουδαίο λόγο όταν δηλαδή η συνέχιση της εταιρίας με τον υπό αποκλεισμό εταίρο είναι δυσβάστακτη για τους άλλους εταίρους ώστε να κινδυνεύει η ομαλή λειτουργία ή η υπόσταση της
 - με απόφαση των λοιπών εταίρων, που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων
 - με δικαστική απόφαση που εκδίδεται μετά από αίτηση κάθε διαχειριστή ή εταίρου και υποβάλλεται μέσα σε εξήντα (60) μέρες από τη λήψη της σχετικής απόφασης των εταίρων

Το δικαστήριο προσδιορίζει την αξία των εταιρικών μεριδίων του υπό αποκλεισμό εταίρου και αναλόγως με την περίπτωση μπορεί να εκδώσει προσωρινά ασφαλιστικά μέτρα, όπως η αναστολή του δικαιώματος ψήφου. Από την τελεσιδικία της απόφασης ο υπό αποκλεισμό εταίρος έχει αξίωση καταβολής της πλήρους αξίας των μεριδίων του και χάνει την εταιρική του ιδιότητα με την καταβολή της. Πάντως και στην περίπτωση αυτή, όπως και κατά την έξοδο εταίρου, η εταιρία έχει την αξίωση που προβλέπει το άρθρο 78 §4 (Αντωνόπουλος, 2016).

Στην περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου ο διαχειριστής προβαίνει σε ακύρωση των εταιρικών μεριδίων εκτός και αν η εταιρία υποδείξει πρόσωπο που θα εξαγοράσει τα μερίδια ή οι εταίροι έχουν δικαίωμα προτίμησης στην απόκτηση των μεριδίων, με σχετική καταστατική πρόβλεψη. Αν δε συμβεί αυτό, η εταιρία συνεχίζει με τους λοιπούς εταίρους (Χατζηγάγιος, 2015).

3.11. Εταιρικά μερίδια

Προϋπόθεση για τη συμμετοχή ενός εταίρου σε μια Ι.Κ.Ε. είναι η απόκτηση ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων, τα οποία είναι πάντοτε ονομαστικά. Τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να παρασταθούν σε μετοχές, δηλαδή σε αξιόγραφα. Ο νομοθέτης

θέλησε μεν να επιτρέψει τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων όχι όμως και να τη διευκολύνει (Αντωνόπουλος, 2016). Η εταιρία πάντως μπορεί να εκδίδει έγγραφο αποδεικτικού χαρακτήρα για τα εταιρικά μερίδια.

Τα εταιρικά μερίδια παριστάνουν τις εισφορές των εταίρων. Σε κάθε εταιρικό μερίδιο αντιστοιχεί ένα μόνο είδος εισφοράς. Ο αριθμός των μεριδίων κάθε εταίρου είναι ανάλογος προς την αξία της εισφοράς του. Ο εταίρος μπορεί να έχει περισσότερα μερίδια, που αντιπροσωπεύουν περισσότερα είδη εισφορών (άρθρο 76).

Τα εταιρικά μερίδια διέπονται από την αρχή της ισότητας, την αρχή του αδιαιρέτου και της ελεύθερης μεταβίβασης (Αντωνόπουλος, 2016). Όλα τα εταιρικά μερίδια έχουν την ίδια ονομαστική αξία (αρχή της ισότητας), ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς στην οποία αντιστοιχούν. Η ελάχιστη ονομαστική τους αξία είναι ένα ευρώ (άρθρο 75 §3). Επιπλέον, τα εταιρικά μερίδια παρέχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς που εκπροσωπούν.

Η αρχή του αδιαιρέτου επιβάλλει τη μη διάσπαση του εταιρικού μεριδίου με την έννοια της απαγόρευσης της διαίρεσης του, ώστε κάποια από τα δικαιώματα του να αποτελέσουν ξεχωριστό αντικείμενο. Αν πάλι το εταιρικό μερίδιο περιέλθει σε περισσότερους τότε οι συνδικαιούχοι οφείλουν να υποδείξουν ένα κοινό εκπρόσωπο (Αντωνόπουλος, 2016).

Επιπλέον, τα εταιρικά μερίδια μπορεί να αποτελούν αντικείμενο κοινωνίας, επικαρπίας και ενεχύρου (άρθρο 75 §4), ενώ απαγορεύεται ρητά η απόκτηση από την εταιρία ίδιων μεριδίων (άρθρο 87). Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων εν ζωή ή αιτία θανάτου είναι ελεύθερη (άρθρο 83 §1), εντούτοις η ελεύθερη μεταβίβαση ισχύει μόνο για τις κεφαλαιακές εισφορές. Η μεταβίβαση εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών περιορίζεται στις περιπτώσεις μη ολοσχερούς καταβολής ή ενόσω ο εταίρος δεν εξαγοράζει τις υποχρεώσεις, που απορρέουν από αυτές (άρθρο 83 §2). Μετά την εξαγορά τους, τα εταιρικά μερίδια αντιπροσωπεύουν πια κεφαλαιακές εισφορές και επομένως μπορούν να είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμα (Αντωνόπουλος, 2016).

Η μεταβίβαση εν ζωή γίνεται με έγγραφη σύμβαση υπογεγραμμένη από τους συμβληθέντες, γνωστοποιείται δε στην εταιρία, ακόμη και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ενώ παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων από την καταχώρηση της στο βιβλίο των εταίρων (άρθρο 81 §1). Στην περίπτωση της μεταβίβασης μετά το θάνατο εταίρου και αν

οι κληρονόμοι δεν αποδεχθούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτά, η μεταβίβαση γίνεται με εξαγορά (άρθρο 85 §2).

Γενικότερα, περιορισμοί στη μεταβίβαση μπορεί να τίθενται και από το καταστατικό, το οποίο μπορεί να συνδέει τη μεταβίβαση με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, να την αποκλείει για ορισμένο χρόνο ή να προβλέπει δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων καθώς και να παρέχει δικαίωμα στην εταιρία να υποδεικνύει εταίρο ή τρίτο για εξαγορά των μεριδίων αντί πλήρους τιμήματος, προσδιοριζόμενου από το δικαστήριο, εκτός αν τα μέρη συμφωνούν στο ύψος του ή το καταστατικό ορίζει τον τρόπο προσδιορισμού του (άρθρο 84 §2).

Ο αρχικός αριθμός των μεριδίων κάθε εταίρου, ο συνολικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων, το είδος της εισφοράς που αυτά εκπροσωπούν και η αξία τους αναγράφονται στο καταστατικό κατά τη σύσταση (άρθρο 50 §1). Γενικά, ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων μπορεί να αυξάνει ή να μειώνεται (άρθρο 75). Περιπτώσεις αυξομείωσης των εταιρικών μεριδίων επιφέρουν η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου, η είσοδος ή η έξοδος ενός εταίρου, η μεταβίβαση μεριδίων, η εξαγορά των υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά και η ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών (Αντωνόπουλος, 2016).

3.12. Εισφορές εταίρων

Η συμμετοχή του εταίρου στην Ι.Κ.Ε. εκφράζεται με την εισφορά του. Η βασική καινοτομία της Ι.Κ.Ε είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Έτσι, οι εισφορές των εταίρων εκτός από κεφαλαιακές μπορεί να είναι εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές (άρθρο 76 §2). Εννοείται ότι δεν είναι απαραίτητο να εμφανίζονται και τα τρία είδη εισφορών ή στην ίδια αναλογία. Το σύνολο των εισφορών αυτών αποτελεί την περιουσιακή βάση της εταιρίας, ένα είδος εταιρικού κεφαλαίου (Σωτηρόπουλος, 2012:12).

3.12.1. Κεφαλαιακές εισφορές

Οι κεφαλαιακές εισφορές συνίστανται είτε σε μετρητά είτε σε είδος και αποτελούν το κεφάλαιο της εταιρίας (άρθρο 77 §1). Οι κεφαλαιακές εισφορές σε είδος επιτρέπονται μόνο αν αποτελούν στοιχεία του ενεργητικού και μπορούν να αποτιμηθούν χρηματικά (άρθρο 8 §5 Ν.2190/1920) με βάση τη διαδικασία των άρθρων 9 και 9^α του

ΚΝ 2190/1920 (Περάκης, 2013). Σύμφωνα με τα παραπάνω, η υποχρέωση εκτέλεσης εργασίας ή παροχής υπηρεσίας δεν μπορεί να αποτελέσει περιεχόμενο κεφαλαιακής εισφοράς, γιατί ενέχει κίνδυνο να μην υλοποιηθεί και η εταιρία να βρεθεί από την αρχή με μειωμένο οικονομικό υπόβαθρο (Αντωνόπουλος 2016). Στην περίπτωση εισφοράς σε είδος κατά το καταστατικό ή την απόφαση αύξησης του κεφαλαίου, η αποτίμηση δεν είναι απαραίτητη όταν η αξία της εισφοράς, δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5000) ευρώ (άρθρο 77 §2). Στην περίπτωση αυτή ισχύει η αποτίμηση της αξίας, που δηλώνεται από τα μέρη στο καταστατικό ή την απόφαση αύξησης του κεφαλαίου. Αυτό μειώνει τη γραφειοκρατία και καθιστά πιο απλή και εύελικτη τη σύσταση και λειτουργία της λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση του κόστους από την παράλειψη της διαδικασίας αποτίμησης (Αντωνόπουλος, 2016).

Αύξηση ή μείωση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές μπορεί να γίνει μόνο με αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 77 §3). Αποκλείεται η τμηματική καταβολή του κεφαλαίου είτε αυτό είναι εισφορά μετρητών είτε εισφορά σε είδος λόγω του αδιαίρετου της καταβολής του κεφαλαίου (Περάκης, 2013). Μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση της εταιρίας ή την αύξηση του κεφαλαίου, ο διαχειριστής οφείλει να πιστοποιήσει την ολοσχερή καταβολή του με πράξη, που καταχωρείται στο ΓΕ.ΜΗ. Σε περίπτωση μη ολοσχερούς καταβολής ο διαχειριστής προβαίνει σε αντίστοιχη μείωση του κεφαλαίου και σε ακύρωση των εταιρικών μεριδίων, που αντιστοιχούν στο μη καταβληθέν κεφάλαιο (άρθρο 77 §4).

Το άρθρο 77 §5 προέβλεπε αρχικά την ύπαρξη ενός τουλάχιστον εταιρικού μεριδίου, που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά. Στην περίπτωση, που λόγω ακύρωσης μεριδίων δεν υπήρχαν μερίδια, που αντιστοιχούσαν σε κεφαλαιακές εισφορές η εταιρία όφειλε να ορίσει κάποιο πρόσωπο, που θα εξαγόραζε ένα τέτοιο μερίδιο ή υποχρεωνόταν σε αύξηση του κεφαλαίου της μέσα σε ένα μήνα από την ακύρωση. Κρίθηκε ότι με τη διάταξη αυτή αφενός τονωνόταν ο κεφαλαιουχικός χαρακτήρας της εταιρίας και αφετέρου ήταν δυσεφάρμοστη (Αντωνόπουλος, 2016). Έτσι, με το άρθρο 11 §2 του Ν.4155/2013 η διάταξη αυτή καταργήθηκε και οι κεφαλαιακές εισφορές μπορούν να είναι ακόμη και «μηδενικές».

3.12.2. Εξωκεφαλαιακές εισφορές

Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές προσδίδουν στην εταιρία έντονα προσωπικό χαρακτήρα. Συνίστανται σε παροχές διαρκείας, που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, επειδή δεν μπορούν να εμφανιστούν στον ισολογισμό για διάφορους λόγους και όχι γιατί δεν μπορούν να αποτιμηθούν. Τέτοιες είναι κυρίως οι απαιτήσεις από παροχή εργασίας, εμπειρίας, υπηρεσιών, εκτέλεσης ορισμένου έργου και διαχειριστικές υπηρεσίες από εταίρο. Οι παροχές αυτές περιγράφονται στο καταστατικό και επιπλέον αναφέρεται η διάρκεια και η αξία τους (άρθρο 78 §1). Η αποτίμηση της αξίας τους γίνεται ελεύθερα από τους εταίρους και καταχωρείται σε λογαριασμούς ιδίων κεφαλαίων (Αντωνόπουλος, 2016).

Σε περίπτωση που δεν εκπληρωθεί η παροχή της εξωκεφαλαιακής εισφοράς από τον εταίρο τότε η εταιρία μπορεί δικαστικά να ζητήσει την εκπλήρωση της ή την ακύρωση των μεριδίων, που αντιστοιχούν στην εισφορά που δεν καταβλήθηκε. Περαιτέρω, δεν αποκλείεται αποζημίωση της για τη ζημία που υπέστη από την αποχώρηση του εταίρου (άρθρο 78 §3).

Επειδή η αξία των εισφορών αυτών καθορίζεται στο καταστατικό, σε περίπτωση ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου ή αναγκαστικής εκποίησης τους, ο εταίρος, που δεν έχει παράσχει πλήρως την εισφορά του, είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει στην εταιρία ποσό ίσο με την αξία της μη καταβληθείσας εισφοράς, όπως έχει αποτιμηθεί από τα μέρη (άρθρο 78 §4).

Ο εταίρος, που αναλαμβάνει εξωκεφαλαιακές εισφορές δεν δικαιούται αμοιβή ακόμη και αν το περιεχόμενο της εισφοράς είναι η διαχείριση της εταιρίας ή η παροχή προσωπικής εργασίας (Αντωνόπουλος, 2016).

3.12.3. Εγγυητικές εισφορές

Αυτό το είδος εισφοράς αποτελεί καινοτομία της Ι.Κ.Ε καθώς δεν αναγνωρίζεται ως δυνατότητα σε Α.Ε και Ε.Π.Ε, επιχειρώντας να δώσει λύση στο πρόβλημα της έλλειψης ρευστότητας της αγοράς (Λιναρίτης, 2012). Σκοπός της εγγυητικής εισφοράς είναι η εξασφάλιση της φερεγγυότητας και η τόνωση της πιστοληπτικής ικανότητας της εταιρίας (Περάκης, 2013).

Εγγυητικές εισφορές είναι οι εισφορές που συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για τα χρέη της εταιρίας μέχρι του ποσού που ορίζεται στο καταστατικό, αρχικό ή τροποποιημένο, με ομόφωνη απόφαση των εταίρων (Ψαρουδάκης, 2012). Ο εταίρος που αναλαμβάνει εγγυητική εισφορά θεωρείται ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση να είναι σε θέση οποιαδήποτε στιγμή να προβεί σε καταβολές των χρεών της εταιρίας μέχρι το ποσό, που ορίζεται στο καταστατικό (άρθρο 79 §1). Η δήλωση έχει αποδέκτες τόσο την εταιρία όσο και τους δανειστές (Αντωνόπουλος, 2016).

Η εγγύηση μπορεί να αφορά υφιστάμενο, μελλοντικό ή υπό αίρεση χρέος και συμπεριλαμβάνει τόκους και τυχόν άλλες επιβαρύνσεις (άρθρο 79 §3). Η αξία των εγγυητικών εισφορών, που προσδιορίζει και τα μερίδια των εισφερόντων, καθορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ποσού της ευθύνης που ανέλαβε ο εταίρος (άρθρο 79 §2). Για παράδειγμα, αν συμφωνηθεί εγγυητική εισφορά 100.000€, η αξία της εισφοράς δεν μπορεί να υπερβεί τις 75.000€. Συνεπώς, ο εταίρος λαμβάνει εταιρικά μερίδια μόνο για το 75% της αξίας της εισφοράς του. Η ρύθμιση αυτή είναι δικαιολογημένη προκειμένου να αποφεύγεται ευνοϊκή μεταχείριση των εταίρων αυτών, οι οποίοι καταβάλουν την εισφορά τους μόνο αν και όταν κληθούν από τους πιστωτές (Αντωνόπουλος 2016).

Η ευθύνη του εταίρου υφίσταται άμεσα και πρωτογενώς έναντι των δανειστών, που μπορούν να ασκήσουν απευθείας αγωγή κατά του. Επομένως, είναι ευθύνη πρωτοφειλέτη και όχι εγγυητή. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος εταίρος, που κατέβαλε εταιρικό χρέος δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρίας (άρθρο 79 §5).

Σε περίπτωση ακύρωσης εταιρικών μεριδίων λόγω εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου ή και αναγκαστικής εκποίησης εταιρικών μεριδίων, ο εταίρος που δεν έχει καταβάλει πλήρως το ποσό της ευθύνης του από εγγυητική εισφορά, εξακολουθεί να ευθύνεται έναντι τρίτων για εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν πριν από την καταχώρηση των γεγονότων αυτών στο Γ.Ε.ΜΗ. και για διάστημα τριών ετών από την καταχώρηση αυτή (άρθρο 79 §6).

Σε περίπτωση πτώχευσης εταίρου με εγγυητική εισφορά, κάθε δανειστής μπορεί να αναγγελθεί στην πτώχευση αυτή. Το ποσό που διανέμεται αθροιστικά στους δανειστές δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό της ευθύνης, που ορίζεται στο καταστατικό για το συγκεκριμένο εταίρο, μειωμένο αναλογικά στο μέτρο που ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των ενέγγυων πτωχευτικών πιστωτών (άρθρο 79 §4).

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των εταίρων με εγγυητικές εισφορές για τη συναλλακτική ζωή της εταιρίας, ο νόμος (άρθρο 79 §7) υποχρεώνει το διαχειριστή να μεριμνά, ώστε το Γ.Ε.ΜΗ και η ιστοσελίδα της εταιρίας να είναι πάντοτε ενημερωμένη για το ύψος και τη σύνθεση των εγγυητικών εισφορών.

3.13. Επιστροφή των εισφορών

Η επιστροφή των κεφαλαιακών εισφορών πριν τη λύση της εταιρίας επιτρέπεται μόνο όταν γίνει μείωση του κεφαλαίου με ακύρωση των εταιρικών μεριδίων. Επιστροφή των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών ή απαλλαγή των εταίρων από τις υποχρεώσεις, που ανέλαβαν με τις εισφορές αυτές, δεν είναι επιτρεπτή (άρθρο 81).

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 81, οι εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές μπορούν, αν δεν έχουν πλήρως εκπληρωθεί από τον εταίρο, να εξαγοραστούν. Η ρύθμιση αυτή επιτρέπει στους εταίρους, που ανέλαβαν τέτοιες εισφορές, να απεμπλακούν από τις υποχρεώσεις τους αναλαμβάνοντας κεφαλαιακές εισφορές. Συγκεκριμένα, ο εταίρος καταβάλλει σε μετρητά τις υποχρεώσεις που ανέλαβε, μετατρέποντας τα εξαγοραζόμενα μερίδια σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς, ώστε στο εξής να μετέχει στο κεφάλαιο της εταιρίας. Η εξαγορά γίνεται με την καταβολή της ονομαστικής αξίας της εγγυητικής εισφοράς, αλλά και του επιπλέον 25%, στο οποίο δεν αντιστοιχούν εταιρικά μερίδια. Έτσι, ο εξαγοράζων θα λάβει επιπλέον μερίδια για το 25% και θα βρεθεί σε προνομιακή θέση έναντι των άλλων, με συνέπεια την ανατροπή της ισορροπίας μεταξύ των εταίρων (Σωτηρόπουλος, 2012).

3.14. Αύξηση του κεφαλαίου

Στο άρθρο 90 περιέχονται οι διατάξεις για την αύξηση του κεφαλαίου. Η αύξηση του κεφαλαίου είναι προαιρετική και απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού. Γίνεται με την έκδοση νέων μεριδίων και την καταβολή νέων κεφαλαιακών εισφορών ή εισφορών σε είδος. Αν η εταιρία έχει μόνο κεφαλαιακές εισφορές τότε μπορεί η αύξηση κεφαλαίου να γίνει με αύξηση της ονομαστικής αξίας των μεριδίων διαφορετικά αυτό θα οδηγούσε σε άνιση ονομαστική αξία μεταξύ των μεριδίων, που αντιπροσωπεύουν άλλες εισφορές (Περάκης, 2013).

Η απόφαση αυτή λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς, που

αντιστοιχούν, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά. Από την καταχώρηση της στο Γ.Ε.ΜΗ αρχίζει η εικοσαήμερη προθεσμία για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης. Με την εκπνοή της προθεσμίας αποφασίζεται η τροποποίηση του καταστατικού από τον διαχειριστή ή από τη συνέλευση των εταίρων (άρθρο 68).

Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα προτίμησης στο νέο κεφάλαιο, ανάλογα με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που έχει ο καθένας. Σε περίπτωση όμως αύξησης κεφαλαίου με εισφορά σε είδος δεν παρέχεται δικαίωμα προτίμησης. Είναι δυνατόν, με καταστατική πρόβλεψη το δικαίωμα προτίμησης να περιορίζεται μόνο στους εταίρους με κεφαλαιακές εισφορές ή να καταργείται, με απόφαση της πλειοψηφίας των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (άρθρο 90 §2).

Η καταβολή του νέου κεφαλαίου γίνεται ολοσχερώς και διαπιστώνεται με πράξη του διαχειριστή, που δημοσιεύεται στο Γ.Ε.ΜΗ. Στην αντίθετη περίπτωση μη ολοσχερούς καταβολής, ο διαχειριστής προβαίνει σε αντίστοιχη μείωση του κεφαλαίου και ακύρωση των σχετικών μεριδίων.

Με καινοτόμο διάταξη (άρθρο 90 §3) το καταστατικό, αρχικό ή τροποποιημένο με ομόφωνη απόφαση των εταίρων, μπορεί να προβλέπει ότι το κεφάλαιο θα αυξηθεί σε συγκεκριμένο χρόνο με νέες εισφορές ορισμένου ποσού (εγκεκριμένο κεφάλαιο). Με τον τρόπο αυτό η εταιρία εξασφαλίζει από πριν τη θετική ψήφο των εταίρων (Αντωνόπουλος, 2016).

3.15. Μείωση του κεφαλαίου

Η περίπτωση της μείωσης κεφαλαίου είναι επίσης προαιρετική και αποφασίζεται όταν η δεσμευμένη μέσω του εταιρικού κεφαλαίου εταιρική περιουσία, δεν είναι αναγκαία για την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η μείωση του κεφαλαίου αφορά κυρίως μερίδια με κεφαλαιακές εισφορές και γίνεται με ακύρωση υφιστάμενων μεριδίων και όχι με μείωση της ονομαστικής τους αξίας, εκτός αν αποφασιστεί ομόφωνα από τους εταίρους (Αντωνόπουλος, 2016). Κατά τη διαδικασία πρέπει να τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων που έχουν τέτοια μερίδια και δεν επιτρέπεται η επιλεκτική ακύρωση εταιρικών μεριδίων (άρθρο 91 §1)

Με καταστατική πρόβλεψη (άρθρο 68 §2) την απόφαση για μείωση παίρνει ο διαχειριστής, διαφορετικά αποφασίζεται στη συνέλευση των εταίρων με πλειοψηφία των 2/3 των εταιρικών μεριδίων. Επειδή στην απόφαση για μείωση κεφαλαίου παίρνουν

μέρος και εταίροι με μη κεφαλαιακές εισφορές, μπορεί το καταστατικό να προβλέπει εκτός της πλειοψηφίας και συναίνεση ή πλειοψηφική απόφαση των εταίρων με κεφαλαιακές εισφορές (Ρόκας, 2012). Ακολουθεί η τροποποίηση του καταστατικού και η δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. Υποχρεωτική είναι η μείωση κεφαλαίου στις περιπτώσεις εξόδου (άρθρο 92 §4) ή αποκλεισμού εταίρου (άρθρο 93), απόκτησης ίδιων κεφαλαίων από την εταιρία (άρθρο 87) και μη ολοσχερούς καταβολής των κεφαλαιακών εισφορών (άρθρο 77 §4).

Αρχικά, με το άρθρο 91§2, σε περίπτωση μείωσης του κεφαλαίου το αποδεσμευόμενο ενεργητικό μπορούσε να αποδίδεται σε μετρητά στους εταίρους με κεφαλαιακές εισφορές, μόνο αν οι εταιρικοί δανειστές δεν προέβαλαν αντιρρήσεις με δήλωση τους προς την εταιρεία μέσα σε ένα μήνα από την καταχώριση της απόφασης των εταίρων για μείωση του κεφαλαίου στο Γ.Ε.ΜΗ. Για τις αντιρρήσεις των δανειστών αποφαινόταν το δικαστήριο μετά από αίτημα της εταιρείας, το οποίο μπορούσε να επιτρέψει την απόδοση του ενεργητικού στους εταίρους ή να την εξαρτήσει από εξόφληση του δανειστή, παροχή σε αυτόν επαρκών ασφαλειών, ή ανάληψη προσωπικής υποχρέωσης από εταίρους. Η παρούσα διάταξη καταργήθηκε με το άρθρο 11§3 του Ν.4155/13.

3.16. Λύση

Η λύση της Ι.Κ.Ε. μπορεί να επέλθει για λόγους που προβλέπονται από το νόμο, το καταστατικό ή μετά από δικαστική απόφαση. Λόγω του κεφαλαιουχικού της χαρακτήρα δεν επέρχεται λύση για λόγους που αφορούν το πρόσωπο κάποιου εταίρου. Επίσης, ο νόμος δεν προβλέπει λύση της εταιρίας με καταγγελία ενός εταίρου ούτε με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο (Αντωνόπουλος, 2016). Ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 102, σε περίπτωση που η εταιρία βρίσκεται σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης των οφειλών της, ο διαχειριστής υποχρεούται να συγκαλέσει συνέλευση των εταίρων, που θα αποφασίσει τη λύση της εταιρίας, την υποβολή αίτησης πτώχευσης ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου.

Στο άρθρο 103 προσδιορίζονται οι λόγοι για τους οποίους επέρχεται η λύση. Ειδικότερα, η Ι.Κ.Ε. λύεται:

α) Μετά την πάροδο του προβλεπόμενου στο καταστατικό χρόνου διάρκειας της εφόσον δεν αποφασιστεί πριν τη λήξη του από τους εταίρους η ανανέωση της.

β) Οποτεδήποτε με απόφαση των εταίρων, που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 αυτών.

γ) Με την κήρυξη της σε πτώχευση

δ) Σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο όπως την περίπτωση κήρυξης της Ι.Κ.Ε. άκυρης με δικαστική απόφαση. Όμως το καταστατικό μπορεί να προσθέτει και άλλους λόγους με την προϋπόθεση να είναι σαφείς.

Η λύση της εταιρίας, εκτός της περίπτωσης α' καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. με μέριμνα του εκκαθαριστή.

3.17. Εκκαθάριση

Μετά τη λύση της εταιρίας λόγω πτώχευσης ακολουθεί η πτωχευτική διαδικασία. Σε κάθε άλλη περίπτωση λύσης η εταιρία εισέρχεται στο στάδιο της εκκαθάρισης και διακόπτει την παραγωγική της δραστηριότητα. Όσο διαρκεί η εκκαθάριση η εταιρία υφίσταται ως εταιρικός οργανισμός, διατηρεί την έδρα της και στην επωνυμία προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση» για λόγους πληροφόρησης των συναλλασσομένων (Αιτ. Εκθ. Ν.4072/2012).

Οι εργασίες εκκαθάρισης διενεργούνται από το διαχειριστή, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό ή αποφασίσουν οι εταίροι με πλειοψηφία των 2/3 των εταιρικών μεριδίων (άρθρο 104 §3). Το στάδιο της εκκαθάρισης δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία έτη. Η εκκαθάριση διεξάγεται όπως και στις λοιπές εταιρίες (Ρόκας, 2012) και η διαδικασία της περιγράφεται στο άρθρο 105. Ο εκκαθαριστής υποχρεούται, μετά την απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της εταιρίας, να περατώσει τις υποθέσεις της εταιρίας, να εισπράξει τις απαιτήσεις, να εξοφλήσει τα χρέη της και να ρευστοποιήσει την εταιρική περιουσία. Με την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης καταρτίζει τις οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης, που εγκρίνονται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, τις οποίες καταχωρεί στο Γ.Ε.ΜΗ.

Με βάση αυτές τις καταστάσεις, ο εκκαθαριστής διανέμει το προϊόν της εκκαθάρισης στους εταίρους, ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων τους. Υπάρχει περίπτωση το καταστατικό να προβλέπει ότι στη διανομή προτιμώνται οι εταίροι με τις κεφαλαιακές εισφορές ή ότι ορισμένοι εταίροι δεν μετέχουν ή μετέχουν περιορισμένα στη διανομή (άρθρο 100 §4). Με συμφωνία όλων των εταίρων μπορεί να προβεί σε αυτούσια διανομή της εταιρικής περιουσίας. Ανεξάρτητα από το στάδιο που βρίσκονται

οι εργασίες εκκαθάρισης, η εταιρία μπορεί να «αναβιώσει» με ομόφωνη απόφαση των εταίρων (Αντωνόπουλος, 2016).

3.18. Μετατροπή της Ι.Κ.Ε. σε άλλη εταιρική μορφή

Η μετατροπή της Ι.Κ.Ε. σε άλλη εταιρική μορφή είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων, που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, έγκριση του νέου καταστατικού και καταχώριση τους στο Γ.Ε.ΜΗ.

Ειδικότερα, απαιτείται ρητή συναίνεση των εταίρων, όταν αυτοί μετά τη μετατροπή πρόκειται να ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας (άρθρο 106 §1) και τήρηση της διαδικασίας για τη σύσταση της νέας εταιρίας.

Από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. η μετατρεπόμενη Ι.Κ.Ε. συνεχίζει με τη νέα εταιρική μορφή. Η νομική προσωπικότητα όπως και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρίας χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρίας εξακολουθούν να υφίστανται (άρθρο 106 §2).

Αν υπάρχουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές εισφορές, θα πρέπει πριν τη μετατροπή να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ εταιρίας και εταίρου, που ρυθμίζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων μετά την μετατροπή (άρθρο 106 §3).

Οι εταίροι που έχουν στην κατοχή τους μερίδια που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές συνεχίζουν να ευθύνονται και μετά την μετατροπή για διάστημα τριών (3) ετών για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν πριν την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ, εκτός αν οι δανειστές συγκατάθεσαν εγγράφως στη μετατροπή της εταιρίας (άρθρο 106 §4).

Με το Ν.4155/13 (άρθρο 11 §4) προστέθηκε η διάταξη που ρυθμίζει τη μετατροπή προς άλλη κεφαλαιουχική εταιρεία. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της μετατρεπόμενης ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν. 2190/1920. Αν το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας που προκύπτει υπολείπεται του ελαχίστου ορίου κεφαλαίου που προβλέπεται από το νόμο για τη νέα εταιρεία, η διαφορά καλύπτεται με νέες εισφορές. Η καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ. γίνεται από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 3419/2005.

3.19. Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε Ι.Κ.Ε.

Η μετατροπή εταιρίας οποιασδήποτε νομικής μορφής σε Ι.Κ.Ε. μπορεί να γίνει με απόφαση των εταίρων ή μετόχων της μετατρεπόμενης εταιρίας, που λαμβάνεται σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη λύση της και με έγκριση του καταστατικού της Ι.Κ.Ε. Επίσης απαιτείται συναίνεση των εταίρων, όταν αυτοί πρόκειται να λάβουν μερίδια της Ι.Κ.Ε, που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Σε κάθε περίπτωση ακολουθείται η διαδικασία, που απαιτείται για τη σύσταση μιας Ι.Κ.Ε (άρθρο 107).

Η απόφαση της μετατροπής και το καταστατικό της νέας Ι.Κ.Ε καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. Προϋπόθεση για τη μετατροπή είναι οι δανειστές της εταιρίας να μην προβάλλουν έγγραφες αντιρρήσεις μέσα σε ένα (1) μήνα από την καταχώρηση. Οι δανειστές βέβαιοι, μπορούν να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, αν η οικονομική κατάσταση της μετατρεπόμενης εταιρίας καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις αυτό καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ με αίτηση της εταιρίας και η μετατροπή συντελείται από το χρόνο καταχώρησης της αίτησης. Σε αντίθετη περίπτωση, αποφασίζει το δικαστήριο και μπορεί να επιτρέψει τη μετατροπή αν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρίας ή οι εγγυήσεις που έχουν λάβει οι δανειστές ή που τους προσφέρονται είναι επαρκείς (άρθρο 107 §3).

Η μετατρεπόμενη εταιρία συνεχίζει με τη μορφή της Ι.Κ.Ε. Η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται όπως και οι εκκρεμείς δίκες στο όνομα της νέας εταιρίας χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρίας εξακολουθούν να υφίστανται (Αντωνόπουλος, 2016).

Στην ειδική περίπτωση μετατροπής Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ι.Κ.Ε. οι ομόρρυθμοι εταίροι συνεχίζουν να ευθύνονται, επί πέντε (5) έτη μετά την μετατροπή, εις ολόκληρον και απεριόριστα για τις υποχρεώσεις της εταιρίας, που γεννήθηκαν πριν την καταχώρηση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν οι δανειστές της εταιρίας συγκατάθεσαν εγγράφως στην μετατροπή της (άρθρο 107 §5).

Ενδεικτική της προτίμησης των νομοθετών του Ν.4072/2012 για την Ι.Κ.Ε, είναι η διάταξη, που ενθάρρυνε και διευκόλυνε τη μετατροπή των υφιστάμενων Ε.Π.Ε σε Ι.Κ.Ε, μειώνοντας τα απαιτούμενα ποσοστά για τη λήψη της απόφασης έως την 31/12/2013 (άρθρο 120).

3.20. Συγχώνευση

Η συγχώνευση μεταξύ Ι.Κ.Ε. είναι εφικτή είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας εταιρίας, όπου η απορροφούσα και η νέα εταιρία αποκαλούνται «συγχωνεύουσες». Η συγχώνευση με εξαγορά δεν προβλέπεται. Η συγχώνευση μεταξύ Ι.Κ.Ε. και εταιρίας άλλης μορφής είναι δυνατή μόνο μετά τη μετατροπή της δεύτερης σε Ι.Κ.Ε (άρθρο 108).

Αρχικά, οι διαχειριστές των εταιριών, που συγχωνεύονται καταρτίζουν από κοινού σχέδιο συγχώνευσης, το οποίο στην περίπτωση ίδρυσης νέας εταιρίας περιλαμβάνει και το καταστατικό (άρθρο 109 §1).

Το σχέδιο συγχώνευσης περιλαμβάνει το περιεχόμενο του άρθρου 109 §2 και μεταξύ άλλων ορίζει τη σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων, ώστε να είναι «δίκαιη και λογική». Η σχέση ανταλλαγής αφορά όλα τα μερίδια ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς, που αντιπροσωπεύουν. Τα εταιρικά μερίδια που προκύπτουν από τη συγχώνευση αντιστοιχούν στο είδος της εισφοράς, που εκπροσωπούσαν τα παλαιά μερίδια.

Στη συνέχεια το σχέδιο συγχώνευσης καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. που ανήκει καθεμιά από τις συγχωνευόμενες εταιρίες με αίτηση των διαχειριστών τους (άρθρο 109 §3). Η προστασία των δανειστών των συγχωνευόμενων εταιριών διασφαλίζεται με τη δυνατότητα να υποβάλλουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους μέσα σε ένα μήνα από την καταχώρηση (άρθρο 110). Μέχρι τη λήψη της τελικής απόφασης από το δικαστήριο εμποδίζεται η λήψη της απόφασης για συγχώνευση (άρθρο 112 §1). Για την προστασία των εταίρων προβλέπεται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών (άρθρο 111). Υποστηρίζεται όμως ότι η διαδικασία αυτή είναι περιττή αν η καθαρή θέση των εταιριών δεν υπερβαίνει τις 5000 ευρώ (Περάκης, 2013).

Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των εταίρων, με την οποία εγκρίνεται το σχέδιο της συγχώνευσης, οι τροποποιήσεις του καταστατικού που απαιτούνται καθώς και το καταστατικό της νέας εταιρίας (άρθρο 112 §1). Αν η απόφαση ληφθεί χωρίς συνέλευση (άρθρο 73), αυτό θα γίνει μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των άρθρων 110 και 111. Σε άλλη περίπτωση, η συνέλευση θα αποφασίσει ένα μήνα μετά την ενημέρωση των εταίρων για το σχέδιο της συγχώνευσης και το περιεχόμενο της έκθεσης του άρθρου 111.

Η έγκριση της συγχώνευσης από τους εταίρους και η δήλωση των διαχειριστών ότι τηρήθηκε η διαδικασία προστασίας των δανειστών καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. μετά από κοινή αίτηση των διαχειριστών των εταιριών που συγχωνεύτηκαν (άρθρο 113 §3). Από το χρόνο της καταχώρησης συντελείται υποκατάσταση της συγχωνεύουσας εταιρίας στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων εταιριών, με καθολική διαδοχή, οι διοικητικές άδειες συνεχίζουν να ισχύουν, οι εκκρεμείς δίκες δεν σταματούν και οι εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές εξακολουθούν να υφίστανται (Περάκης, 2013).

Με το άρθρο 115 δίνεται η δυνατότητα δικαστικού ελέγχου της σχέσης ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων (Χατζηγάγιος 2015). Στην περίπτωση αυτή, κάθε εταίρος, που δεν συμφωνεί, ότι η σχέση ανταλλαγής είναι «δίκαιη και λογική» μπορεί να κάνει αγωγή μέσα σε τρεις μήνες από την καταχώρηση της συγχώνευσης στο Γ.Ε.ΜΗ. Ακόμη και αν αυτό αποδειχθεί, το δικαστήριο δεν κηρύσσει άκυρη τη συγχώνευση, αλλά μπορεί να ορίσει αποζημίωση από την συγχωνεύουσα εταιρία. Η συγχωνεύουσα εταιρία φέρει το βάρος της απόδειξης (άρθρο 115 §1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

4.1. Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις

Η Ι.Κ.Ε, από λογιστική άποψη, υπάγεται σε όλες τις διατυπώσεις, που ισχύουν για τις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Τηρεί τα λογιστικά της βιβλία ακολουθώντας το διπλογραφικό σύστημα και εφαρμόζει τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα ενώ προαιρετικά μπορεί να εφαρμόσει τα Δ.Π.Χ.Α με απόφαση της διοίκησης. Στην περίπτωση αυτή, η εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α. είναι υποχρεωτική για πέντε συνεχόμενες ετήσιες περιόδους από την πρώτη εφαρμογή (Ν.4308/14, άρθρο 1§4).

Ο Ν. 4308/2014 ορίζει πλέον τους κανόνες τήρησης λογιστικών αρχείων και στοιχείων και το πλαίσιο κατάρτισης και παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Με την εφαρμογή του έπαψαν να ισχύουν τα άρθρα 80, 96, 97, η παραγρ.1 του άρθρου 98 και το άρθρο 101 του Ν. 4072/2012. Σύμφωνα με τις διατάξεις του (Ν.4308/2014, άρθρο 2), οι εταιρίες πλέον ταξινομούνται σε κατηγορίες μεγέθους. Τα μεγέθη της επιχείρησης (κύκλος εργασιών, ενεργητικό και μέσος όρος προσωπικού) των δύο τελευταίων ετήσιων περιόδων αποτελούν τη βάση, για να κριθεί η ταξινόμηση της επιχείρησης, με κριτήριο να μην υπερβαίνει, κατά την ημερομηνία ισολογισμού της, τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια.

1. Πολύ μικρές οντότητες.

- α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): 350.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα.

2. Μικρές οντότητες.

- α) Σύνολο ενεργητικού: 4.000.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 8.000.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.

3. Μεσαίες οντότητες.

- α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

4. Μεγάλες οντότητες.

α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

Το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (Ν.4308/2014, άρθρο 16 §3) ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος, που κατατάσσεται η κάθε επιχείρηση. Οι μεγάλες οντότητες υποχρεούνται να συντάσσουν ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, πίνακα διάθεσης των αποτελεσμάτων, κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης, κατάσταση χρηματοροών και το προσάρτημα, στο οποίο περιέχονται όλες οι αναγκαίες πληροφορίες για την κατανόηση των άλλων καταστάσεων καθώς και η έκθεση του διαχειριστή για την επιχειρηματική δραστηριότητα της διαχειριστικής περιόδου, που έληξε. Οι μεσαίες επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται σε σύνταξη της κατάστασης χρηματοροών, ενώ οι μικρές δεν υποχρεούνται σε σύνταξη της κατάστασης μεταβολών καθαρής θέσης και της κατάστασης χρηματοροών. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτελούν ενιαίο σύνολο.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από τη συνέλευση των εταίρων (άρθρο 69 §2) και υπογράφονται από το διαχειριστή (Ν. 4403/2016, άρθρο 5 §4). Με μέριμνα του διαχειριστή γίνεται δημοσίευση τους στο Γ.Ε.ΜΗ και την ιστοσελίδα της εταιρείας μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης (άρθρο 98 §2). Ο διαχειριστής υποβάλλει ηλεκτρονικά τις καταστάσεις με τα πρότυπα των ηλεκτρονικών αιτήσεων, που έχουν αναπτυχθεί ανά περίπτωση μέσω της ιστοσελίδας του Γ.Ε.ΜΗ, <https://services.businessportal.gr/>, χωρίς να απαιτούνται υπογραφή και σφραγίδα. Η μη τήρηση της καταχώρησης/δημοσιότητας επιφέρει ποινική ευθύνη του διαχειριστή. Σε κάθε περίπτωση η υποβολή για δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων πρέπει να προηγηθεί της τακτικής Γ.Σ., που θα τις εγκρίνει.

Όσον αφορά τις οικονομικές καταστάσεις των ομίλων, μετά την κατάργηση του άρθρου 101 του Ν.4072/2012, ο Ν.4308/2014 (άρθρα 31-33) κατηγοριοποιεί τους ομίλους, θέτει τις προϋποθέσεις υποχρεωτικής ενοποίησης και ορίζει ότι οι μικροί και μεσαίοι όμιλοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4.2. Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων

Σε υποχρεωτικό έλεγχο από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία του Ν. 3693/2008 (Α'174), υπόκεινται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Ι.Κ.Ε, που σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.4308/14 (Α' 251) χαρακτηρίζονται, ως μεγάλες ή μεσαίες και οι ενοποιημένες καταστάσεις, που συντάσσουν οι όμιλοι, οι οποίοι χαρακτηρίζονται, ως μεγάλοι. Μικρές οντότητες, κατά την έννοια του ίδιου άρθρου, μπορούν να προβλέπουν στο καταστατικό τους ή να αποφασίζουν δια της συνέλευσης των εταίρων, την υποβολή των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε έλεγχο, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα (Ν.4336/2015, άρθρο 2).

Ο ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο διορίζονται από την γενική συνέλευση των εταίρων. Ο ελεγκτής οφείλει κατά τη διάρκεια της χρήσεως να παρακολουθεί τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας. Έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε λογιστικού αρχείου και κάθε εταιρικού βιβλίου, που προβλέπεται από το νόμο. Επίσης, οφείλει να παρίσταται στη γενική συνέλευση και να παρέχει κάθε πληροφορία, που είναι σχετική με τον έλεγχο που διενήργησε και δικαιούται με αίτησή του να ζητήσει τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης με αντικείμενο τα θέματα που περιέχονται στην αίτηση. Η συνέλευση αυτή συγκαλείται υποχρεωτικά από το διαχειριστή εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της αίτησης. Αν δεν συγκληθεί εντός της προθεσμίας αυτής, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις, που διέπουν την αίτηση σύγκλησης συνέλευσης που υποβάλλεται από τη μειοψηφία των εταίρων. Ο ελεγκτής διατυπώνει γνώμη σχετικά με το εάν η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους, αν έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις (περίπτωση δ' της παρ. 3 του άρθρου 43α του κ. ν. 2190/1920) και αν έχουν εντοπιστεί ουσιώδεις ανακρίβειες (Ν.4336/2015, άρθρο 2).

4.3. Διανομή κερδών – Αποθεματικά

Η συνέλευση των εταίρων, που εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αποφασίζει και για τη διανομή κερδών, τα οποία πρέπει να προκύπτουν από τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Η διανομή κερδών είναι δυνατή και πριν από το τέλος της

χρήσης με βάση προσωρινό λογαριασμό, αν προβλέπεται από το καταστατικό και με την προϋπόθεση ότι δεν δημιουργείται κίνδυνος στην εξόφληση των δανειστών.

Ωστόσο, πριν τη διανομή κρατείται υποχρεωτικά, τουλάχιστον το 1/20 των καθαρών κερδών για τη δημιουργία τακτικού αποθεματικού (άρθρο 100 §2). Το αποθεματικό αυτό μπορεί μόνο να κεφαλαιοποιείται ή να συμψηφίζεται με τις ζημίες. Ο παρών νόμος ορίζει κατώτατο όριο σχηματισμού αποθεματικού, τη στιγμή που δεν υπάρχει κατώτατο όριο κεφαλαίου, για τη διασφάλιση των πιστωτών της εταιρίας. Ωστόσο, πρόσθετα αποθεματικά μπορεί να προβλέπονται από το καταστατικό ή να αποφασίζονται από τους εταίρους. Να σημειωθεί ότι στις άλλες κεφαλαιουχικές εταιρίες, υπάρχει ανώτατο όριο σχηματισμού του αποθεματικού πέραν του οποίου η κράτηση επί των κερδών παύει να είναι υποχρεωτική (Χατζηγάγιος, 2015).

Οι εταίροι αποφασίζουν και για το ποσό της διανομής, αν το καταστατικό δεν ορίζει ελάχιστη υποχρεωτική διανομή κερδών. Το ποσό της διανομής κερδών πρέπει να καθορίζεται με βάση το άρθρο 44^α του Ν.2190/1920, που εφαρμόζεται ανάλογα (Σωτηρόπουλος, 2012). Η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη είναι ανάλογη με τον αριθμό των μεριδίων που έχει κάθε εταίρος, ανεξάρτητα από το είδος εισφοράς που εκπροσωπούν (Ρόκας, 2012). Επίσης, μπορεί να υπάρχει πρόβλεψη στο καταστατικό ότι για ορισμένο χρόνο (μέχρι 10 έτη) κάποιος εταίρος ή εταίροι μετέχουν περιορισμένα ή καθόλου στη διανομή κερδών ή στο προϊόν της εκκαθάρισης ή έχουν δικαίωμα λήψης πρόσθετων κερδών (άρθρο 100 §4).

Τα κέρδη που εισέπραξαν οι εταίροι κατά παράβαση του νόμου οφείλουν να τα επιστρέψουν στην εταιρία. Η αξίωση αυτή μπορεί να ασκηθεί και πλαγιαστικά από τους δανειστές ακόμη και σε περιπτώσεις κεκρυμμένης καταβολής κερδών ή έμμεσης επιστροφής κερδών (άρθρο 100 §5).

4.4. Φορολογία της Ι.Κ.Ε

Ως νομικό πρόσωπο η Ι.Κ.Ε. αποτελεί υποκείμενο φορολογίας για τα κέρδη που πραγματοποιεί ετησίως. Στην Ι.Κ.Ε. εφαρμόζονται οι φορολογικές διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την Ε.Π.Ε (άρθρο 116 §11). Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 29% στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα. Η προκαταβολή φόρου διαμορφώνεται στο 100%, ενώ για τα τρία (3) πρώτα οικονομικά έτη από τη δήλωση έναρξης εργασιών, ισχύει μειωμένος συντελεστής 50%. Η μείωση αυτή δεν εφαρμόζεται για τα νομικά πρόσωπα,

που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων (4172/2013, άρθρο 71). Επίσης, επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος στα ακαθάριστα εισοδήματα από ακίνητα με συντελεστή 1,5% ή 3%, αν η επιφάνεια τους είναι πάνω από 300 τ.μ. (Γκίνογλου, 2017).

Από το ποσό που βεβαιώνεται εκπίπτει ο φόρος που παρακρατήθηκε, ο φόρος που προκαταβλήθηκε και ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή (Καραγιώργος, 2016). Επιπλέον, στα κέρδη που διανέμονται ως μέρισμα γίνεται παρακράτηση φόρου 15%. Εκτός του φόρου εισοδήματος επιβάλλεται και τέλος επιτηδεύματος (Νεγκάκης, 2016). Εξαιρείται από τις υποχρεώσεις καταβολής του τέλους, η Ι.Κ.Ε, που ασκεί δραστηριότητα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά κάτω από 3.100 κατοίκους (Ν. 3986/2011, άρθρο 31).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

5.1. Πλεονεκτήματα της Ι.Κ.Ε

Βασικά πλεονεκτήματα της νέας εταιρικής μορφής είναι η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα. Αυτό επιβεβαιώνεται κυρίως από τη μεγάλη καταστατική ελευθερία, που διαθέτει (Περάκης, 2012). Στην Ι.Κ.Ε. υπάρχει η δυνατότητα ρύθμισης και διαμόρφωσης πολλών εταιρικών ζητημάτων μέσω του καταστατικού, που δεν υφίσταται σε άλλο εταιρικό τύπο, όπως τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων, ο τρόπος διαχείρισης της εταιρίας, οι μεταβολές στην εταιρική σύνθεση κ.α. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν η δυνατότητα του διαχειριστή να τροποποιήσει το καταστατικό, ο διορισμός διαχειριστή από έναν εταίρο, ο περιορισμός του αριθμού των ψήφων που μπορεί να έχει κάθε εταίρος για τη λήψη ορισμένων αποφάσεων κ.α. Τα παραπάνω, επιτρέπουν στους ενδιαφερομένους να διαμορφώσουν τη φυσιογνωμία της Ι.Κ.Ε. σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται ο νέος νόμος για την Α.Ε. (Ν.4548/2018), που δίνει τη δυνατότητα στους μετόχους, είτε να εισαγάγουν ορισμένες ρυθμίσεις στο καταστατικό, σε σημαντικά μεγαλύτερη έκταση από ότι στο παρελθόν, είτε να κάνουν μια διαφορετική πρόβλεψη στο καταστατικό από εκείνη του νόμου.

Περαιτέρω, η ελκυστικότητα συνίσταται στη δυνατότητα ίδρυσης της εταιρίας χωρίς κεφάλαιο, δηλαδή χωρίς κεφαλαιακές εισφορές. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι και στην Ε.Π.Ε, με το Ν.4541/18, το κεφάλαιο της εταιρίας καθορίζεται πια από τους εταίρους χωρίς περιορισμό και χωρίς υποχρέωση ελαχίστου καταβεβλημένου κεφαλαίου. Ενδεχομένως, το μηδενικό κεφάλαιο να δημιουργεί αίσθημα ανασφάλειας στους δανειστές, όμως υποστηρίζεται ότι και η έννοια του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. δεν σημαίνει ότι εγγυάται τις αξιώσεις των εταιρικών δανειστών, αλλά απλώς ότι δεν μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους, σε περίπτωση λύσης της εταιρίας, αν υπάρχουν εταιρικά χρέη (Περάκης, 2013).

Ταυτόχρονα, η Ι.Κ.Ε αναγνωρίζει κάθε είδους εισφορά, σε αντίθεση με τις άλλες εταιρικές μορφές, ώστε η έλλειψη κεφαλαίου να μην αποτελεί εμπόδιο (Ρόκας, 2012). Το γεγονός αυτό μπορεί να ικανοποιήσει πολλές ανάγκες και αποκτά ιδιαίτερη σημασία

κυρίως για επιχειρήσεις, που δεν έχουν ανάγκη υψηλού κεφαλαίου, όπως οι επιχειρήσεις υπηρεσιών. Επιπλέον, τα διαφορετικά είδη εισφορών επιτρέπουν στην Ι.Κ.Ε. να ανταποκρίνεται στο διαχωρισμό των λειτουργιών των εταίρων μέσα στην εταιρία (εταίροι που εισφέρουν περιουσιακά στοιχεία, που ασχολούνται με την καθημερινή δραστηριότητα, που ενισχύουν την φερεγγυότητα της εταιρίας κ.λπ.). Θεωρείται έτσι, κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις νέων και μικρές συνεργασίες καθώς διευκολύνει τη συνεργασία και τη συνύπαρξη των εταίρων (Αιτ. Εκθ. Ν. 4072/2012).

Πέρα από αυτό, η επιλογή που έχουν οι εταίροι να επιλέξουν πέρα από την κεφαλαιακή εισφορά, κάθε άλλη εισφορά τους δίνει τη δυνατότητα να επιλέξουν ένα καθαρά κεφαλαιουχικό σχήμα, αποκλειστικά και μόνο με κεφαλαιακές εισφορές ή να διαμορφώσουν ένα σύστημα με έντονα προσωπικά στοιχεία, παροχής εργασίας και ευθύνης για τα χρέη της εταιρίας. Μπορούν δηλαδή με κατάλληλες διαμορφώσεις, να δημιουργήσουν μια εταιρία, που ομοιάζει με την Ε.Π.Ε. ή μια προσωπική εταιρία, αν κάνουν μεγάλη χρήση των «εγγυητικών» εισφορών ή ακόμη και με την Α.Ε., αν επιλέξουν άλλες δυνατότητες που παρέχονται από το νόμο (Αιτ. Εκθ. Ν. 4072/2012).

Πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε σε σχέση με τις άλλες κεφαλαιουχικές εταιρίες θεωρείται η ταχεία, οικονομική και απλή διαδικασία ίδρυσης, ακόμη και με ιδιωτικό έγγραφο χωρίς τη συνδρομή συμβολαιογράφου, μέσω της Υ.Μ.Σ του Γ.Ε.ΜΗ. Έτσι, η εταιρία μπορεί να ιδρυθεί γρήγορα και με χαμηλό κόστος, προσπερνώντας τα εμπόδια της γραφειοκρατίας, που εμποδίζουν την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ωστόσο, η δυνατότητα αυτή δόθηκε τόσο στην Α.Ε (Ν.4548/2018, άρθρο 4) όσο και στην ΕΠΕ (Ν.4541/2018, άρθρο 2), με τη χρήση του «προτύπου καταστατικού», που προβλέπεται στο άρθρο 9 του Ν. 4441/2016. Επιπλέον, η ΙΚΕ μπορεί πλέον να συσταθεί μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας e-ΥΜΣ, ενώ σταδιακά και μέχρι το τέλος του 2019, όλες οι νομικές μορφές εταιριών θα μπορούν να συστήνονται μέσω αυτής, όπου το κόστος σύστασης θα είναι μειωμένο κατά 70%. Επομένως, το κόστος ίδρυσης δεν θα αποτελεί πλέον σημαντικό κριτήριο επιλογής αυτής της εταιρικής μορφής, όπως παλαιότερα.

Παράλληλα, σε σύγκριση με τις άλλες κεφαλαιουχικές, το κόστος λειτουργίας της Ι.Κ.Ε είναι μειωμένο καθώς οικονομικές επιβαρύνσεις, όπως παραστάσεις δικηγόρων και συμβολαιογράφων έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο και δεν υπάρχει υποχρέωση πληρωμής τέλους δημοσίευσης στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ, αφού όλες οι γνωστοποιήσεις

πραγματοποιούνται. μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. Η σχετική υποχρέωση βέβαια, καταργήθηκε για την Α.Ε και την Ε.Π.Ε, από 1.1.2015 (Ν.4250/2014, άρθρο 2) και αντικαταστάθηκε με την υποχρέωση δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ.

Ταχύτητα και ευελιξία παρουσιάζει η Ι.Κ.Ε και στη λήψη αποφάσεων, καθώς αυτές λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εταίρων και δεν είναι απαραίτητη (μπορεί να εισαχθεί με καταστατική ρύθμιση). η διπλή πλειοψηφία (προσώπων και κεφαλαίου) που απαιτείται στην Ε.Π.Ε, η οποία δυσχεραίνει τη λήψη αποφάσεων.

Ένα πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε σε σχέση με τις προσωπικές εταιρίες είναι ότι για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της, ενώ οι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι το ποσό της εισφοράς τους. Εξάιρεση αποτελούν οι εταίροι με εγγυητικές εισφορές, οι οποίοι ευθύνονται μεν με την περιουσία τους, όμως μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους, που έχει συμφωνηθεί στο καταστατικό. Αντίθετα, ο ομόρρυθμος εταίρος στην Ο.Ε. και Ε.Ε φέρει έναντι παντός τρίτου απεριόριστη ευθύνη δηλαδή με το σύνολο της περιουσίας του για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρίας, ακόμη και για τις υπάρχουσες πριν την είσοδο του.. Αυτή η παράμετρος είναι σημαντική για τον υποψήφιο επιχειρηματία, που θέλει να έχει τη δυνατότητα από την αρχή να οριοθετήσει το μέγεθος του επιχειρηματικού ρίσκου, δηλαδή να γνωρίζει εκ των προτέρων ότι η μέγιστη οικονομική απώλεια θα ισούται με το ποσό της εισφοράς του.

Θετικό χαρακτηριστικό σε σχέση με όλες τις άλλες εταιρικές μορφές παρουσιάζεται στην επιβάρυνση των ασφαλιστικών εισφορών, οι οποίες έχουν συνδεθεί πλέον με το εισόδημα κάθε προσώπου (Ν.4387/2016, άρθρο 39). Υποχρέωση ασφάλισης στην Ι.Κ.Ε. έχει μόνο ο διαχειριστής που ορίστηκε με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων ενώ για τους εταίρους η καταβολή ασφαλιστικών εισφορών είναι προαιρετική, σε αντίθεση με τους εταίρους μιας Ε.Π.Ε, Ο.Ε και Ε.Ε. Ακόμη και στην Α.Ε. μέτοχοι με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο από 3%, που συμμετέχουν στο ΔΣ της εταιρίας, έχουν υποχρέωση ασφάλισης.

5.2. Μειονεκτήματα της Ι.Κ.Ε

Σε αντιδιαστολή με τα πλεονεκτήματα η Ι.Κ.Ε παρουσιάζει και ορισμένα μειονεκτήματα, τα οποία συναντώνται κυρίως στο φορολογικό – φοροτεχνικό πεδίο.

Ένα μειονέκτημα της Ι.Κ.Ε. είναι ότι έχει όλες τις λογιστικές υποχρεώσεις μιας κεφαλαιουχικής εταιρίας (Α.Ε. και Ε.Π.Ε) από τη στιγμή που πρέπει να τηρεί διπλογραφική λογιστική, να συντάσσει ισολογισμούς και να τηρείται ταμείο στην επιχείρηση. Κατά συνέπεια αυτές οι υποχρεώσεις έχουν υψηλότερο κόστος για λογιστικές υπηρεσίες καθώς ο φόρτος εργασίας του λογιστή είναι μεγαλύτερος σε σχέση με τις ατομικές επιχειρήσεις και τις Ο.Ε. και Ε.Ε., οι οποίες τηρούν κατά κανόνα απλογραφικά βιβλία (Χατζηγάγιος, 2015), εφόσον δεν ξεπερνούν σε τζίρο το 1.500.000 ευρώ.

Ένα δεύτερο μειονέκτημα είναι ότι η Ι.Κ.Ε, ως κεφαλαιουχική, φορολογείται όπως οι άλλες κεφαλαιουχικές εταιρίες. Επομένως, σε σύγκριση με τις Ο.Ε. και Ε.Ε, που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα, η συνολική επιβάρυνση για την Ι.Κ.Ε είναι μεγαλύτερη, επειδή αν και ο φορολογικός συντελεστής (29%) είναι ενιαίος, οι Ι.Κ.Ε οφείλουν επιπλέον φόρο 15% για τα κέρδη που διανέμουν ως μέρισμα (Σακελλαρόπουλος, 2017).

Τέλος, μειονέκτημα μπορεί να θεωρήσει κάποιος το μηδενικό κεφάλαιο της εταιρίας σε συνδυασμό με την περιορισμένη ευθύνη των εταίρων της μέχρι το ποσό της εισφοράς τους. Ο συνδυασμός αυτός είναι δυνατόν να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα για μελλοντικές συναλλαγές με την εταιρία, στο πλαίσιο της γενικότερης αβεβαιότητας όσον αφορά τις επενδύσεις. Ωστόσο, το χαμηλό ύψος κεφαλαίου ακολουθεί το πρότυπο άλλων ευρωπαϊκών κρατών, που έχουν ήδη θεσμοθετήσει τη δημιουργία εταιριών με αντίστοιχο ύψος κεφαλαίου (Αιτ. Εκθ. Ν.4072/2012). Άλλωστε το ύψος του κεφαλαίου στην Ι.Κ.Ε μπορεί να καθορίζεται ελεύθερα από τους εταίρους, στοιχείο που υιοθετήθηκε πρόσφατα και στην Ε.Π.Ε (Ν,4451/2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η παρούσα εργασία είχε αρχικά σκοπό την παρουσίαση του νομοθετικού πλαισίου της Ι.Κ.Ε όπως ισχύει έξι χρόνια μετά τον ιδρυτικό νόμο, με σκοπό να γίνουν εμφανή τα νεότερα δεδομένα που ισχύουν και την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της σε σχέση με τις άλλες εταιρικές μορφές.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που επήλθαν αναφέρονται στο κεφάλαιο της εταιρίας, στη δυνατότητα σύστασης της μέσω της e-ΥΜΣ, τη ρύθμιση μετατροπής Ι.Κ.Ε σε άλλη κεφαλαιουχική εταιρία, τους κανόνες τήρησης των λογιστικών αρχείων και στοιχείων καθώς και το πλαίσιο κατάρτισης και παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα της, το σημαντικότερο είναι η δυνατότητα ρύθμισης και διαμόρφωσης πολλών εταιρικών ζητημάτων μέσω του καταστατικού, που δεν υφίσταται στον ίδιο βαθμό σε άλλο εταιρικό τύπο. Σύμφωνα με τον Περάκη (2012), στην Ι.Κ.Ε, καθετί που δεν απαγορεύεται επιτρέπεται και το συμφωνούμενο αποτελεί μέρος της εταιρικής σύμβασης. Έτσι, η Ι.Κ.Ε «μετακομίζει» στο εταιρικό δίκαιο συμβατικές ρυθμίσεις, που στις άλλες εταιρίες θα ήταν αντικείμενο εξωεταιρικών συμβάσεων και με αυτό τον τρόπο προσφέρει τη δυνατότητα στους εταίρους να διαμορφώνουν τις σχέσεις τους πιο αποτελεσματικά. Τα παραπάνω προσφέρουν ένα πλήθος παραλλαγών της Ι.Κ.Ε και δίνουν την δυνατότητα στους επιχειρηματίες να διαμορφώσουν την εταιρία με τρόπο που να ικανοποιούνται οι ανάγκες και οι επιδιώξεις τους.

Η νέα αυτή μορφή έχει το πλεονέκτημα να συνδυάζει στοιχεία κεφαλαιουχικών και προσωπικών εταιριών. Η δυνατότητα ίδρυσης της με κεφάλαιο, που καθορίζεται ελεύθερα και ταυτόχρονα, η αναγνώριση κάθε είδους εισφοράς της επιτρέπει να κινείται σε όλο το φάσμα μεταξύ κεφαλαιουχικής και προσωπικής εταιρίας και είναι ενδεικτικό της προσπάθειας του νομοθέτη να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα.

Οι εισφορές των εταίρων της μπορεί να είναι κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές. Έτσι, η νέα εταιρική μορφή δεν αποτελεί απλώς μια παραλλαγή της Ε.Π.Ε,

αν και αυτό ισχύει μόνο αν υπάρχουν και μη κεφαλαιακές εισφορές, διότι διαφορετικά η ομοιότητα είναι φανερή. Αυτή η αποδοχή ποικίλων εισφορών απλοποιεί τις σχέσεις των εταίρων και τη λειτουργία της επιχείρησης, επειδή όλοι όσοι προβαίνουν σε παροχές λογίζονται εταίροι και έχουν τα δικαιώματα του εταίρου. Παράλληλα, ο καινοτόμος θεσμός των εγγυητικών εισφορών αποτελεί μηχανισμό προστασίας των εταιρικών δανειστών, ως αντιστάθμισμα του χαμηλού κεφαλαίου της εταιρίας.

Η Ι.Κ.Ε πλεονεκτεί έναντι των άλλων εταιρικών μορφών επειδή υποχρέωση ασφάλισης έχει μόνο ο διαχειριστής ή ο μοναδικός εταίρος-ιδρυτής της μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε ενώ για τους εταίρους της η καταβολή ασφαλιστικών εισφορών είναι προαιρετική.

Τα σημαντικότερα μειονεκτήματα, που αναδείχθηκαν από τη μελέτη των νόμων, σε σχέση με τις προσωπικές εταιρίες είναι η υποχρέωση να τηρεί διπλογραφικά βιβλία, γεγονός που αυξάνει το κόστος λειτουργίας της και η φορολόγηση της ως κεφαλαιουχική, τα οποία την κατατάσσουν σε μειονεκτική θέση έναντι των προσωπικών εταιριών. Επιπλέον, σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρίες, στην Ι.Κ.Ε η ευθύνη για τις οικονομικές υποχρεώσεις της εταιρείας έναντι τρίτων, περιορίζεται στα περιουσιακά στοιχεία αυτής και όχι των εταίρων. Μόνο ο εταίρος που προσφέρει εγγυητικές εισφορές ευθύνεται με την περιουσία του και αυτό μέχρι του ποσού της εισφοράς του.

Συμπερασματικά, η θεσμοθέτηση της Ι.Κ.Ε. αποτελεί μια σημαντική εξέλιξη για το ελληνικό εταιρικό δίκαιο. Διακρίνεται για την απλότητα, την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα της στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον και τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιχειρηματιών ενώ συνδυάζει πλεονεκτήματα τόσο των προσωπικών όσο και των κεφαλαιουχικών εταιριών. Έτσι, αποτελεί ιδανικό σχήμα για τη στέγαση της μικρομεσαίας επιχείρησης. Με την εισαγωγή της νέας εταιρικής μορφής καλύφθηκε η ανάγκη της μικρομεσαίας επιχείρησης η οποία πρέπει να διέπεται από ένα ευέλικτο νομικό πλαίσιο με ταυτόχρονο περιορισμό της ευθύνης χωρίς βέβαια να αποκλείεται η υιοθέτηση αυτής της εταιρικής μορφής και από μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

Στους περιορισμούς της εργασίας θα μπορούσε να ενταχθεί η απουσία αναφοράς στη λογιστική παρακολούθηση της Ι.Κ.Ε., κυρίως, κατά τη σύσταση εταιρίας όταν υφίστανται και τα τρία είδη εισφορών καθώς και η παράθεση πρακτικού παραδείγματος.

Τέλος, αφορμή για περαιτέρω έρευνα θα μπορούσε να είναι η μελέτη πραγματικών περιπτώσεων εταιριών άλλης νομικής μορφής, που μετατράπηκαν σε Ι.Κ.Ε με σκοπό την ανάδειξη των αποτελεσμάτων που είχε αυτή η πράξη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αιτιολογική Έκθεση του Ν.4072/2012.

Αλεπάκος, Κ. (2012). *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία – Η νέα εταιρική Μορφή*. [Online]. Διαθέσιμο στο <http://www.syneemp.gr/?pgtp=1&aid=1351081665>. [Πρόσβαση 21/9/18].

Αντωνόπουλος, Β. (2016). *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική εταιρεία (IKE) Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν. 4072/2012*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα

Γιοβανόπουλος, Ρ. (2013). “Η υποχρέωση πίστωσης στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Διαχειριστές, Εταίροι)”. Στο: Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων. (Εκδ.) *Το νέο εταιρικό δίκαιο της μικρομεσαίας επιχείρησης (Ν 4072/2012)*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 119-125

Γκίνογλου, Δ. (2017). *Φορολογική Λογιστική*. 2^η έκδοση. Λευκωσία: BROKEN HILL.

Ελευθεριάδης, Ν. (2012). *Η προστασία των δανειστών κεφαλαιουχικής εταιρίας ως πρόβλημα ευθύνης των εταίρων*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Καραγιώργος, Θ. (2016). *Λογιστική Εταιριών και Φορολογία Εισοδήματος*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Θ.Καραγιώργου Ο.Ε.

Κοινή Υπουργική Απόφαση 63577/2018. (ΦΕΚ 2380/Β/21-6-2018). «Καθορισμός διαδικασιών, Προϋποθέσεων, Τεχνικών Λεπτομερειών και λοιπών θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία των υπηρεσιών μιας στάσης για τη σύσταση εταιριών»

Λεοντάρης, Μ. (2015). *Προσωπικές εταιρείες Ε.Π.Ε. – Ι.Κ.Ε.- ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ*. 14^η έκδοση. Αθήνα: Πάμισος.

Λιναρίτης, Ι. (2012). *Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία*. [Online]. Διαθέσιμο στο <http://www.academia.edu/9890499>. [Πρόσβαση 10/10/18].

Μαστροκώστας, Χ. (2012). “Θέματα διαχείρισης και εκπροσώπησης της ΙΚΕ. Η ανάμιξη των εταίρων στη διαχείριση”. Στο: Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων. (Εκδ.) *Το νέο εταιρικό δίκαιο της μικρομεσαίας επιχείρησης (Ν 4072/2012)*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 89-117

- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3986. (ΦΕΚ Α' 152/1-7-2011). «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 - 2015 - [Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα - Τέλος επιτηδεύματος]»
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4072. (ΦΕΚ Α' 86/11-04-2012). «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις»
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4155. (ΦΕΚ Α' 120/29-05-2013). «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις».
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4172. (ΦΕΚ Α' 167/23-07-2013). «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις».
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4281.(ΦΕΚ Α' 160/08-08-2014). «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις»
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4250. (ΦΕΚ Α' 74/26-03-2014). «Διοικητικές Απλουστεύσεις - Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα - Τροποποίηση Διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις»
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4308. (ΦΕΚ Α' 251/24-11-2014). «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις»
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4336. (ΦΕΚ Α' 94/14-08-2015). «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης».
- NΟΜΟΣ 4387/2016. (ΦΕΚ Α' 85/12-05-2016). «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις».
- NΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4403. (ΦΕΚ Α' 125/07-07-2016). «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των άρθρων 19, 20, 29, 30, 33, 35, 40 έως 46 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με «τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ

- και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου» (Ε.Ε. L 189 της 29ης Ιουνίου 2013) και στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 330/1 της 15ης Νοεμβρίου 2014) «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους» και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4541. (ΦΕΚ Α' 31-05-2018). «Τροποποίηση του ν. 3190/1955 περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και άλλες διατάξεις».
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4548.(ΦΕΚ Α' 104/13.06.2018). «Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιριών».
- Νεγκάκης, Χ. (2016). *Λογιστική Εταιριών*. Θεσσαλονίκη: Σοφία.
- Περάκης, Ε. (2012). *Η ευελιξία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας (IKE): One size fits all?*. [Online]. Διαθέσιμο στο <http://www.academia.edu/2319125>. [Πρόσβαση 2/10/18)
- Περάκης, Ε. (2013). *Από το 1 ευρώ στο 0: Σκέψεις για το μηδενικό κεφάλαιο της IKE (ν.4155/2013)*. [Online]. Διαθέσιμο στο <http://www.academia.edu/4404430>. [Πρόσβαση 24/10/18).
- Περάκης, Ε. (2013). *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (IKE) – Η νέα εταιρική μορφή*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ρόκας, Ν. (2012). *Εμπορικές εταιρείες*. 7η έκδοση. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Σακελλαρόπουλος, Τ. (2017). *Η φορολογία για τις δηλώσεις του 2017, απλά και κατανοητά*. [Online]. Διαθέσιμο στο <http://foroline.gr/archives/8238>. [Πρόσβαση 22/10/18)
- Σπυρίδωνος, Α. (2012). *Το νέο Δίκαιο IKE και ΕΠΕ Ερμηνεία κατ' άρθρο*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Σωτηρόπουλος, Γ. (2012). “Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία”. *Επισκοπή Εμπορικού Δικαίου*, τεύχος 1, σελ.1-20.
- Χατζηγάγιος, Θ. (2015). *Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών*. Θεσσαλονίκη: Ανικούλα.
- Ψαρουδάκης, Γ. (2012). “Η εγγυητική εισφορά στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία”. *Επισκοπή Εμπορικού Δικαίου*, τεύχος 1, σελ. 21-41.
- Ψυχομάνης, Σ. (2017). *Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.